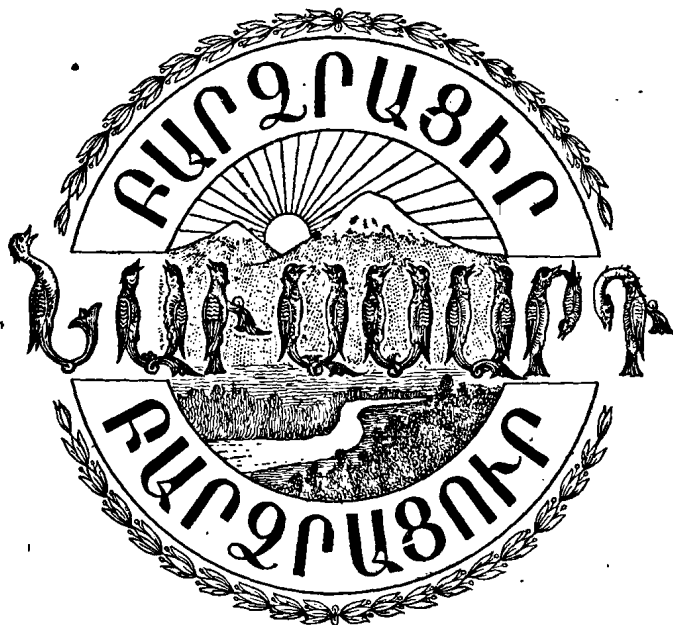

NAVASART

ORGANO DE LA U. G. ARMENIA DE CULTURA FISICA

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1956

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Միջամուտքիւններ...	ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ	1
Մարզանքի կարելութիւնը	Ս. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ	4
Հայաստանն Ազատագրում	Մ. ԵԱՆԸԳԵԱՆ	7
Այնթափի հայ մարմնակրթական կեանքէն	Կ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ	9
Հ. Մ. Ը. Մ. -ի Սկսուտական շարժում	ՍՐՕՐԹՄԷՆ	13
"Նաւասարդ"ի տարեկան ձեռնարկը	ՀԱՆԻԻՍԱՏԵՍ	17
Պարզեւարութիւն	ՄԱՐՁԻԿ	19
Քունին յարգը գիտցէք	Տոբ. Օ. ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ	21
Հ. Մ. Ը. Մ. -ը եզրապատի մէջ .		22
Armenia	EDITORIAL	25
Cuarto Aniversario de la Revista "Navasart"		27
Torneo abierto por equipos		28
"Navasart" diario en una revista		29
Un ejemplo para nuestros jóvenes asociados		30
Algo fundamental sobre educación física y deportes		32
Como alimentarnos	Dr. A. R. PITTALUGA	35
Quando usted entra al cuarto de un enfermo		37

"ՆԱՒԱՍԱՐԴ" ԿԸ ՆՈՒԻՐԻԷ

Յ. Աշւանեան "Նաւասարդ" կը նուիրէ Յունաստանի երկու Հ. Մ. Ը. Մ. մասնաձիւղերուն:

ՄԵՐ ՇՐՋԱՆԱԿ

Յ Ա Ի Ա Կ Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Յաւով կը տեղեկանամք, որ մեր անդամուհիներէն Տիկ. Նարդուհի Մակագեան դժբախտութիւնը ունեցած է կորսնցնելու իր մայրը, Տիկ. Մարթա Պալապանեանը, Չիլէի մէջ: Մեր ցաւակցութիւնները Մակագեան ընտանիքին եւ իրենց պարագաներուն:

Նայնպէս ցաւով կ'իմանամք թէ մեր մարզական եւ նաեւ միջազգային քրթակից Պր. Մարգիս Ս. Չիլիմկիրեան կորսնցուցած է իր հարազատներէն մէկը, երիցուհի Տիկ. Վիքորիա Փափագեան: Մեր վշտակցութիւնները:

Ա Մ Ո Ւ Ս Ն Ա Յ Ե Ա Լ Ք

Կը շնորհաւորենք ամուսնութիւնը Օր. Ռօսա Գարամանեանի ընդ Պր. Վահրամ Հայրապետեանի: Մեր ջերմ բարեմաղթութիւնները:

Մ Ն Ո Ւ Ն Դ

Մեր անդամներէն վարդան Շահինեան բախտաւորուած է ազդիկ գաւակով մը: Մեր շնորհաւորութիւնները:

ՍԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ. - Կը խնդրուի, որ այսուհետեւ ծնունդներ, ամուսնութիւններ եւ մահեր, առաւելապէս մեր շրջանակէն, հիշտ ժամանակին տեղեկացուին մեզ:

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ

Հ.Մ.Ը.Մ.-ի

Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 40

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1956

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...

Հայութիւնը ներկայիս ալեկոծութեան մէջ է։ Առիթը մեր եկեղեցական ընտրութիւններն են։

Գաղթաշխարհը, մէկզրի դրած ազգապահպանման կարեւոր գործը։ ազգակործան պայքարի ելած է, երկու հակամարտ ճակատներու բաժնուած։

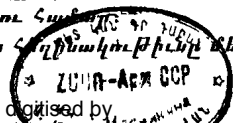
Մեր ուշիմ ընթերցողներէն ոմանք մեզի հարց կուտան թէ՛ ի՞նչ են այս պայքարները եւ ի՞նչ է անոնց բուն իմաստը։

Քա՛ւ լիցի թէ փորձութիւնն ունենանք մխրճիլ նման խնդիրներու մէջ, մէկ կտտ միւս կողմը դատապարտելու կամ արդարացրնելու համար, մանաւանդ որ մեր խօսքն ու կարծիքը, ներկայ պարագային, ոչ մէկ արժէք կը ներկայացնեն։

Դժբախտաբար, մեզմէ առաւել չեն ուրիշները։ Կաթողիկոսէն սկսեալ մինչեւ յետին տիրացուն եւ հայ մամուլի պատկառելի օրկաններէն մինչեւ համեստ ընթերցողները ոչ հեղինակութիւն ունին եւ ոչ ալ անոնց խօսքն ու կարծիքը հաշուի առնողներ կան։ Այլապէս, զսպուած պիտի ըլլային կիրքերը եւ խնդիրները այս ամօթալի ընթացք պիտի շտտանային։ Եթէ հեղինակութիւն մը կայ, որ ներկայ է պայքարին մէջ, ա՛յդ ալ ինքը վեհափառ պառակտումն է։

Ուրեմն, ի պատասխան նորերուն, մեզի կը մնայ միայն ցոյց տալ այն միակ հեղինակութիւնը եւ իրաւարարը, որ կ'իշխէ մեր բոլոր գործերուն վրայ եւ ուղիղ ճամբայ ցոյց կուտայ ազգին՝ անսայթաք քալելու համար։

Այդ ճամբիս հեղինակութիւնը մեր պատմութիւնն է, որուն

56-67
A.R.A.R. @ 7

պէտք է հետեւին նաեւ մեր նորերը: Արդ, ի՞նչ կ'ըսէ ան:

Ինչպէս յայտնի է, մեծ ու զօրաւոր ազգերը իրենցմէ վրոքը ու տկար ժողովուրդներու ներքին գործերուն միջամուխ ըլլալու գէշ սովորութիւններ ունին: Այս միջամտութիւնները, քաղաքական թէ կրօնական դեմոնի վրայ, եղած են եւ պիտի ըլլան, որոնցմէ եւ ո՛չ մէկ ազգը կրցած է խուսափիլ:

Ուրախ ենք վկայելու, որ հայ ազգը առնական կեցուածքով դիմադրուած է օտար բոլոր միջամտութիւնները, խափանելով միջամտողներու ազէտարեք ծրագիրները:

Վերցնենք, օրինակ, մեր եկեղեցին, որ ենթակայ եղած է տեւական միջամտութեանց:

Աւելորդ է ըսել, որ մեր եկեղեցին իր ուրոյն տեղն ու դիրքն ունի քրիստոնեայ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ: Ան համբաւաւոր է իր ինքնավարութեամբ եւ վարչական կողմ կազմակերպութեամբ: Եւ զուր չէ, որ կր կոչուի՝ Հայ Առաքելական Եկեղեցի, Լուսաւորչական յատկանիչով:

Կարելի է ըսել, թէ մեր եկեղեցին զուտ հայկական ստեղծագործութիւն մըն է, իր ազգային բնոյթով եւ տարագով: Մեր ազգն ու եկեղեցին անբաժանելի ամբողջութիւն մը կը կազմեն: Հետեւեալ, երբ օտար միջամտողները ուզած են մեզ տեսնել, առաւելուած ու տկար, միջամուխ եղած են մեր կրօնական կամ եկեղեցական գործերուն, վստահ ըլլալով որ ատով իսկ միջամուխ եղած կ'ըլլան մեր ազգային, քաղաքական եւ կրօնական գործերուն հաւասարապէս:

Այս տեսակէտէն, մենք միջամտող յորս մեծագոր պետութեանո՞ւ ո՞ւր պայտարներ ունեցած ենք, պաշտպանելով մեր ազգային հաստատութիւնները: Յիշատակենք, համառօտակի, օտար միջամտութեանց օրինակները, եզրակացութիւնը թողնելով ընթերցողներուն:

Հռովմ.— Այս մեծագոր կայսրութիւնը դեռ հեթանոս էր, երբ մեզ մօտ քրիստոնէութիւնը արդէն պետական կրօնք էր: Մեզմէ յետոյ Հռովմը յարեց քրիստոնէութեան, հիմնելով իր ուրոյն եկեղեցին: Մեր եկեղեցին կանգուն մնաց, հակառակ Հռովմի դարաւոր միջամտութեանց, որովհետեւ ազգը ուզեց իր կրօնական հաստատութիւնը պահել անխախտ, եւ յաջողեցաւ:

Բիւզանդիոն.— Ուղղափառ այս եկեղեցին եւս, եւթնամ իր օղաքական դիրքին, փորձեր ըրաւ խախտելու Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ դիրքը, նոյնպէս դաւանաբանական խնդիրներ արծարծելով, բայց անօգուտ:

Որովհետեւ մեր ազգը համախումբ պաշտպանեց իր եկեղեցին, մերժելով կամ խափանելով օտար միջամտութիւնները:

Այսօր այս եկեղեցիները, թէեւ դաւանական կամ ծիսական փոքրիկ տարբերութիւններով, քրիստոնէական պատկառելի եկեղեցիներ են, եւ քրիստոնէական կարեւոր սրբավայրերու մէջ միեւնոյն իրաւունքները կը վայելեն, իրաւական եւ փաստական տեսակէտով:

Պարսկաստան.— Այս հզօր պետութեան միջամտութիւնը բոլորովին արմատական էր, այն է՝ ջնջել քրիստոնէական կրօնը Հայաստանի մէջ եւ զայն փոխարինել կրակապաշտութեամբ: Արդիւնքը յայտնի է, ազգը համախումբ ուղղադաշտն իջաւ եւ ոչ միայն պաշտպանեց մեր հաւատալիքները, այլեւ ազատ կրօնի եւ հաւատքի այնպիսի հանգանակ մը կորզեց պարսկաստանէն, որուն հասան Անգլիացիք հազար տարի յետոյ միայն, իսկ Ֆրանսացիք հազիւ հազար երեք հարիւր տարի ետք:

Ռուսիա.— Պարսկաստանի օրինակով, ասկէ կէս դար առաջ, Ռուսիա ուղղակի եւ բիրտօրէն միջամուխ եղաւ մեր եկեղեցական եւ կրթական ներքին գործերուն, կամենալով մեզ պարզապէս ոռոսացնել:

Կովկասահայութիւնը, իբր մէկ կամք եւ միաձոյլ զանգուած, ծառայաւ ցարական կառավարութեան դէմ եւ կորովի կերպով պաշտպանեց իր եկեղեցին եւ իր կրթական հաստատութիւնները, նոր մղում տալով իր ազգայնականութեան:

Պատմական այս վկայութիւններէն ետք մեր խօսքը աւելորդ կը դառնայ: Միայն կ'ուզենք շեշտել, որ երբ մեր ազգը համախումբ եւ միակամ եղած է կրօնական, քաղաքական եւ ուղղադաշտական գետնի վրայ, ոչ միայն խափանած է օտար միջամտութիւնները, այլեւ չնախատեսուած նուաճումներ ըրած է:

Նորագոյն փաստը Հայաստանի ստեղծումն է, որ կը մնայ պատմութեան մէջ իբր բացառիկ երեւոյթ մը, որովհետեւ, ազատագրուող բոլոր փոքրիկ ժողովուրդները, այս կամ այն կերպ, զինական աջակիցներ ունեցած են կամ հովանաւորուած մեծերէն:

Արդ, նոր սերունդին կը մնայ յոյսով սպասել, որ ներկայ փոթորիկն ալ պիտի անցնի, ինչպէս անցան Հռովմի, Բիւզանդիոնի, Պարսկաստանի եւ Ռուսիոյ յարուցած փոթորիկները:

Յուսալով հանդերձ, սակայն, պէտք է ընթանալ մեր նախնեաց հարթ եւ լուսաւոր ճամբով՝ թեւանցուկ եղբորդ հետ եւ ոչ թէ թեւանցուկ օտարին՝ եղբորդ դէմ:

Մաղթենք, որ մեր նախնեաց այս իմաստութիւնն ունենան նաեւ ներկայ մեր եղբայրները:

ՄԱՐԶԱՆՔԻ ԿԱՐԵԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առողջութիւն մաղթելը ընդունուած սովորութիւն մըն է, նոյնիսկ ասոր-
հայ խօսակցութեանց ընթացքին:

Իսկապէս, առողջութեանն լաւ, աւելի կարեւոր եւ հաղուազիւտ
բան մը մաղթելը դժուար է, քանի որ առանց առողջութեան ոեւէ հաճոյք
կարելի չէ վայելիլ:

Առողջութիւնը անհրաժեշտութիւն մըն է, եւ նախապայմանը՝ երջան-
կութեան եւ բախտաւորման: Հիւանդոտ եւ տկար մէկը իր ամենէն թանկա-
զին բաներն իսկ մոռացութեան կուտայ:

Բոլորիս փափաքած առողջութիւնը ամէն մարդ կրնայ ունենալ, եթէ
մարզանքի հետեւի եւ կարեւորութիւն տայ անոր: Բոլոր մարզանքներ, ինչ-
պէս հեծելարշաւ, լող, ինքնաշարժ եւ այլ մրցումներ, մէյմէկ ասեղնագոր-
ծութիւններ, որոնք քիչ մը աւելի խիտ ասուի մը զգոյշ դրելու՝ կը ծառայեն:

«Բայց եթէ զանոնք արժէքի կարգով դասաւորենք, անշուշտ առաջնու-
թիւնը Փութպօլին եւ արիւթիզմին պիտի տանք», որովհետեւ ամէն ժամա-
նակ եւ ամէն տեղ կարելի է զանոնք կատարել՝ նոյնիսկ գիշերային լոյսե-
րուն տակ:

Յետոյ՝ այդ մարզանքներուն յատուկ դժուարակիր եւ դժուար տեղաւո-
րելիք գործիքներ չկան կամ այդպիսիներ չեն պահանջուիր: Մանաւանդ
Փութպօլը, որ շատ դանդաղ եւ աստիճանական յառաջացում մը կը թելադրէ:

Ներկայ տնտեսական պայմանները շատ տաժանելի դարձած են, եւ մար-
դիկ ստիպուած են միայն մտածելու ապրուստի մասին, մոռնալով մարզան-
քը, որ առողջպահական կարեւոր միջոցներէն մէկն է: Մարդս տօրեայ
մտահոգութիւններէն պահ մը ազատ ըլլալու համար՝ պէտք է միաքը հան-
գիստ եւ մարմինը առողջ պահող գրադումներ այ ունենայ:

Արդարեւ, մարզանքը նախ՝ ընդունակ է տալու մտային հանգստութիւ-
նը, եւ բացօթեայ ըլլալով՝ կը նպաստէ, որ Ֆիզիքական կեանքը զործօն վի-
ճակ մը ստանայ: Անոնք որ մարզանքի կը հետեւին, անկասկած, աւելի հա-
ճոյքով եւ աւելի կրօնով կը սկսին աշխատանքի:

Այն աշխատանքը որ յոգնած մէկը կրնայ կատարել երկու ժամուան մէջ,
մարմնով կազդուրուածը կրնայ վերջացնել միայն մէկ ժամ ժատնեցիով,
ինչպէս ժամանակը յատկացնելով զուարթ գրադումներու: Այս կերպ գոր-
ծունէութիւնը մարդս կ'առաջնորդէ նորանոր յաջողութեանց:

Մարզանքով կարելի է ձեռք բերել հետեւեալ յատկութիւնները, որ գործ
մը սկսելու եւ կանոնաւորելու եղանակ, խոհեմութիւն, համարձակութիւն,
եւ համբերութիւն:

Շատերը, ապահովարար, լսած կամ կարդացած են Փրանսական մեծ յե-
ղափոխութեան բանաձեւած եւ յայտարարած նշանաբանները - ազատու-
թիւն, հաւասարութիւն եւ եղբայրութիւն:

Այս երեք բառերը մեծ խորհուրդներ կը պարունակեն, որոնցմէ իւրա-
քանչիւրն ունի իր մասնաւոր հմայքն ու ոգեւորութեան աղբիւրը: Մեր հա-
մեստ կարծիքով, երրորդն է, որ ամենէն աւելի նկատի պիտի ունենալ, այս-
ինքն՝ եղբայրութիւնը, որ կարող է ծնունդ տալ միւս երկուսին: Երբ մար-
դոց մէջ գոյութիւն ունենայ անկեղծ եղբայրութիւն, ճամբայ կը հարթուի
ազատութեան եւ հաւասարութեան համար:

Մարզական կեանքը հիմնուած է եղբայրութեան վրայ, առանց որու անկարելի է բոլորուիլ ձեռնարկի մը շուրջ եւ զայն արդիւնաւոր դարձնել:

Մաշուած եւ ծիծաղելի է այն կարծիքը թէ մարզանք կամ մարզական կեանքը լուի գումարտութիւն մըն է տղայական: Այս շարժումը ընդգրկած է ամբողջ աշխարհը, իբ մէջն ունենալով համակեցութեան եւ եղբայրութեան առողջ դադարախնդրութիւնը: Արդեւ իրենց մարմնական եւ հոգեկան յատկութիւնները ի յայտ կը բերեն մարզական մրցութիւններով: Միջազգային բարոյական կրկն մըն է, որով կը շարժուին ազգերը: Մարզանքով եւ մրցումներով կարելի է կշռել ժողովուրդներու տկարութիւնները եւ դերակայութիւնը:

Ազգային արժանապատուութեան հարց մըն է նաեւ: Աչքերնիս պէտք է լայն բանանք տեսնելու բուն իրականութիւնը:

Կարեւոր մրցումներու համար Ամերիկա, Տրանսա, Անգլիա, Ձեխոն-լովաքիա կամ Հունգարիա իրենց շուկաները, դպրոցները եւ նոյնիսկ, պետական հաստատութիւնները կը փակեն օրերով: Հետեւելու մրցումներուն, որովհետեւ ազգովին կ'ուրախանան իրենց յաղթանակով եւ ազգովին կը տխրին իրենց պարտութեամբ:

Յաղաղ ռազմավարութիւն մըն է որ տեղի կ'ունենայ ազգերու միջեւ, ի յայտ բերելու իրենց բոլոր կարողութիւնները:

Մենք առաջիններէն պէտք է ըլլանք, ինչպէս որ առաջիններէն ենք շատ մը բաներու մէջ: Ասոր համար, ամէն տեղ, ուժ պէտք է տալ մարզական շարժումին, դոնէ մեր մէջ իրականացնելու համակեցութեան եւ եղբայրութեան գեղեցիկ դադարները, այլապէս, այս խոտվեալ վիճակով աւելի պիտի մասնտուփնք եւ տկարանանք, հոյին տալով նաեւ մեր պապենական առաջնութիւնները:

Ու տակաւին աչքերնիս աւելի լայն բանանք տեսնելու համար Յոյները եւ Թուրքերը, որոնք բոլոր միջոցներով եւ ամէն ուղղութեամբ ծաղրելու ելած են մեր մարզական յաւակնոտութիւնները: Այս ջոտտ թուրքերը մանաւանդ, որոնց ուսուցիչ եղած ենք ամէն բանի մէջ եւ որոնք երբեք լաւ աշակերտներ չեղան: Ու հիմա ելած են մեզ ասպարէզ կարգալու: Գոնէ այս կողմէն մեր բուռնցքը միշտ թուրքի զթիւն պէտք է դաշի:

Որպէսզի այդպէս ըլլայ՝ պակաս տէրտէր եւ տիրացու խաղցնէք, անհանդուրժելի կազ ու կոխներ ստեղծելով:

Երիտասարդութիւնը պէտք է համախմբել համազգային միութեան շուրջ, անոնց մէջ ամբացնելով մեր անթիւ եւ աննման հերոսներու կամքը եւ վճռականութիւնը: Արդիական միակ միջոցը մարզական կեանքն է, որ մեզի պիտի առաջնորդէ նաեւ ուրիշ յանդգնութիւններու, եթէ օր մը պէտք ըլլան:

Արդ մեր եղբակցութիւնը պարզ է եւ յատուկ: Հայ հասարակութիւնը այս տեսակէտներով պէտք է մօտենայ մարզական շարժումին, զայն ընդունելով իբրեւ կրթիչ եւ դաստիարակի կարեւոր միջոց մը:

Ուրեմն, կ'ակնկալենք, որ Հայ մարզական միութիւնները եւ անջատ ակումբները համերաշխ գործունէութիւն մը սկսին, գործնականացնելու իրենց նպատակները: Ժամանակ է իրարու եղբայրական ձեռքը կարկառելու, գեղեցիկ օրինակ ըլլալով նաեւ նորերուն:

Եղբայրակցութիւնը, մանաւանդ տարագրութեան մէջ, մեզ համար ազգային պարականութիւն պէտք է ըլլայ եւ ոչ թէ բաղձանք:

Եթէ կոյր չենք եւ կ'ուզեն տեսնել արդի միտումները, որոնք արասայրտութիւն կը գտնեն մարզական շարժումով, պէտք է լրջօրէն մտածենք թէ ի՞նչ կը կատարուի մեր շուրջը:

Մարզական շարժումը ծայր տուած է Յունաց, Հրէից եւ նոյնիսկ Թուրքերուն մէջ, որուն համար ահազին գումարներ կը տրամադրուին եւ պետութիւնները պաշտօնապէս կը հովանաւորեն զայն եւ կը նպաստեն անոր տարածման :

Վերոյիշեալ ազգերը դեռ կը քննային, երբ մենք, մերկ ու անօթի, զրկուած մարդկային տարրական իրաւունքներէն, հիմը կը դնէինք Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան նախ Թուրքիոյ եւ ապա գաղութներու մէջ : Հիմա աւելի լաւ պայմաններ ունինք, կազմակերպելու եւ մարզելու մեր երիտասարդութիւնը՝ ազգային եւ հայրենասիրական գաղափարներով :

Պէտք է մէկզի դնել շար նախանձը, անտարբերութիւնը եւ բոլոր մարզական միութիւնները ի մի համախմբել՝ ներդաշնակ գործունէութիւն ստեղծելու համար :

Ժամանակը կը քայլէ, իսկ մենք ետ կը մնանք նոյնիսկ անոնցմէ, որոնք մեզ աշակերտած են այս ուղղութեամբ :

1930-էն ի վեր, հոս Փրանսայի մէջ, մեր մարմնամարզական միութիւնները անկեալ եւ տիրուր վիճակ մը կը պարզեն, մանաւանդ ոտնազնդակի եւ ակրիթիզմի մէջ :

Ուժացումը եւ ալլասերումը համատարած է, որովհետեւ կազմաւուծուած ենք : Օրինակ, դարձեալ Փրանսան վերցնելով, կը տեսնենք, որ բազմաթիւ հայ մարզիկներ, Հ. Մ. Ը. Մ. ականներ ըլլալով, կը փայլին Փրանսական մասնադիտական ակումբներու մէջ, մինչ մեր ակումբները պարտապ կը մնան : Երիտասարդներէն շատերն ալ Փրանսուհիներու հետ ամուսնացած ըլլալով, բոլորովին մոռցած են Հ. Մ. Ը. Մ. ի նշանաբանը : Ու չեն հետաքրքրուիր նաեւ հայկական ոեւէ հանդէսով կամ ձեռնարկով :

Նոր սերունդը մեզմէ կը հեռանայ, որովհետեւ անտարբերութիւնը կաշկանդած է մեզ : Մեր մարզական ակումբները պէտք է վերակազմենք արդիական յարմարութիւններով, որպէսզի նորահաս սերունդը կարենանք կապել մեզի :

Յետոյ՝ պէտք է մարզիչներ պատրաստել ոչ միայն Փրանսայի համար, այլ բոլոր գաղութներու համար : Ասոր համար պէտք են նիւթական միջոցներ, որոնք պարտաւոր են հայթայթել մեր ունեւորները, գործի տէր մարդիկ, դոնէ բանով մը ապացուցելու թէ իրենք ճշմարիտ հայեր են, կը սիրեն մեր ազգը եւ փափաքող են, որ մենք ալ ազգերու ընտանիքին մէջ ճանչցուինք իբրեւ ինքնուրոյն ազգ :

Միայն դրամ ղիզելով, միայն անձնական հաճոյքներ վայելելով, մարդ մը իրաւունք չունի ինքզինքը արժանաւոր անդամը սեպել այս ազգին :

Ու նաեւ հաւատացած ենք, որ մեր ժողովուրդը առատաձեռն է, կը գուրգուրայ իր միութեանց վրայ, եթէ միայն դրական եւ ազգօգուտ գործեր տեսնուին :

Ուրեմն, կը սպասենք, որ երիտասարդութեան ճակատագրով հետաքրքրուողները նախ իրենք եղբայրական ձեռք մեկնին իրարու, վերագրաւելու համար մեր մարզական ղիրքերը, որ ասկէ տարիներ առաջ անառիկ էին, իսկ այսօր լքուած են :

Ով անզիտակ է իր ներկային, չի կրնար լաւ ապագայ մը ստեղծել : Հետեւաբար, անդրադառնանք այս խնդիրներուն, կանխելու համար նոր աղէտներ, որոնց ենթակայ ենք ազգովին ու մանաւանդ մեր երիտասարդութիւնը :

Դ Ա Յ Ա Տ Ս Ա Ն Ն Ա Զ Ա Տ Ա Գ Ր ՈՒ Ա Թ

(ԷՋ ՄԸ ՄԵՐ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ)

Գրեց՝ ՄԿՐՏԻՉ ԵԱՆԸԳԵԱՆ

Հատուած Զ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Յօդուած 88.— Թուրքիա, համաձայն Դաշնակից Պետութեանց նախապէս ըրած կարգադրութեան կը ճանչնայ Հայաստան իբր ազատ եւ Անկախ տէրութիւն մը:

Յօդուած 89.— Թուրքիա եւ Հայաստան, ինչպէս նաեւ միւս բարձր պայմանադիր կողմերը, կը յօժարին Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Նախագահին իրաւաբարութեան յանձնել սահմանադրութի հարցը, որ պիտի հաստատուի Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ, էրզրոմէի, Տրապիզոնի, Վանի եւ Պիթլիսի վիլայէթներու մէջ եւ ընդունիլ անոր որոշումը. ինչպէս նաեւ ոեւէ պայման՝ որ ինք կրնայ սահմանել Հայաստանի համար ծովի ելքի մը մասին եւ ապագինուորականացումը թրքական ոեւէ հողամասին, որ յիշեալ սահմանադրին կից կ'իյնայ:

Յօդուած 90.— Այն պարագային երբ սահմանադրութիւնը պիտի որոշուի, ըստ յօդ. 89-ի, Հայաստանի փոխանցելով յիշեալ վիլայէթներուն հողամասին ամբողջութիւնը եւ կամ մէկ մասը, Թուրքիա այսու կը հրաժարի՝ նմանօրինակ որոշումի թուականէն սկսեալ՝ բոլոր իրաւունքներէն եւ տիրոջոններէն այն հողամասերուն, որոնք կը փոխանցուին: Ներկայ դաշնագրի պայմանները, որոք կը պատշաճին Թուրքիայէ անջատուած հողամասին, անմիջապէս պիտի պատշաճեցուին յիշեալ հողամասին:

Թուրքիոյ տնտեսական պարտաւորութեանց համեմատութիւնը եւ բնոյթը զոր Հայաստան պիտի ստանձնէ, նոյնպէս այն իրաւունքները որ իրեն պիտի անցնին յիշեալ հողամասին փոխանցումովը, պիտի որոշուին համաձայն ներկայ դաշնագրի Ը. մաս Յօդ. 241-էն 244 (էլեւմտական պարբերութիւններ):

Եթէ հարկ տեսնուի, հետագայ համաձայնութիւններով պիտի որոշուին բոլոր այն հարցերը զոր շնն որոշուած ներկայ դաշնագրով եւ որոնք կրնան ծագել յիշեալ հողամասին փոխանցման հետեանքով:

Յօդուած 91.— Այն պարագային որ յօդ. 89-ի մէջ ակնարկուած երկրէն ոեւէ հողամաս Հայաստանի կը փոխանցուի, սահմանադրութի յանձնարումը մը պիտի կազմուի — որու կազմը պիտի բնորոշուի հետագային — ակնարկուած յօդուածին մէջ յիշեալ որոշման տրուելէն երեք ամսուայ ընթացքին, գծելու համար տեղւոյն վրայ՝ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ այն սահմանը որ հաստատուած է ըստ նոյն որոշման:

Յօդուած 92.— Հայաստանի, Ատրբէյճանի եւ Վրաստանի միջեւ սահմանադրութիւնները պիտի որոշուին շահագրգռուող երկիրներու միջեւ ուղղակի համաձայնութեամբ:

Եթէ ոեւէ պատճառաւ շահակից երկիրները անկարող ըլլան համաձայնութեամբ որոշելու սահմանադրութիւնը մինչեւ Յօդ. 89-ի մէջ յիշուած որոշումի թուականը, խնդրոյ առարկայ սահմանագիծը պիտի որոշուի գլխաւոր Դաշնակից Պետութեանց կողմանէ, որոնք նոյնպէս պիտի կարգադրեն որ նոյնը գծուի տեղւոյն վրայ:

Յօշուած 93.— Հայաստան կ'ընդունի եւ կը յօժարի զլիաւոր Դաշնակից Պետութեանց հետ կնքելիք դաշնագրի մը մէջ ամփոփել այնպիսի նախատեսութիւններ, որոնք նոյն պետութեանց կողմանէ հարկ պիտի տեսնուէին պաշտպանելու համար այդ պետութեան բնակիչներու շահերը, որոնք ցեղով, լեզուով կամ կրօնքով կը տարբերին ժողովրդեան մեծամասնութենէն:

Հայաստան նոյնպէս կ'ընդունի եւ կը յօժարի զլիաւոր Դաշնակից Պետութեանց հետ կնքելիք դաշնագրի մը մէջ ամփոփել այնպիսի նախատեսութիւններ, որոնք նոյն պետութեանց կողմանէ հարկ պիտի տեսնուէին պաշտպանելու համար փոխադրութեան (թրանսիթ) ազատութիւնը եւ հաւասար վերաբերմունք ի նպաստ միւս ազգերու վաճառականութեան:

Հայկական հարցը՝ Սէվրի դաշնագրի մէջ ներմուծելով, միջազգային նուիրականութիւն կը ստանայ եւ այդ պատմական վաւերաթուղթի միջոցաւ մեր աղօտ անցեալը խղիւղով՝ կը մտնենք ազատ եւ անկախ տէրութեանց շարքին մէջ:

Հայաստանի հանրապետութեան պաշտօնական ճանաչումէն յետոյ, հաշկառամբարութիւնը կը սկսի դեռապաններ եւ հիւպատոսներ նշանակել եւրոպական կարգ մը մայրաքաղաքներու մէջ, — Լոնտոն, Փարիզ, Հռոմ, Աթէնք, Պերիս, Ուաշինկթըն, եւլն., կարգաւ կը բարձրացնեն հայկական դրօշակը նոյն վայրը գտնուող հայկական կառավարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչին շէնքին վրայ:

Համալսարհային քաղաքական դէպքերը, որոնք մինչեւ այս շրջանը նպաստաւոր երեւոյթ մը ստացած էին, հայկական հարցի նկատմամբ, այս անգամ դժբախտ յեղաշրջումի ենթակայ կը դառնան Ռուսական եւ Թրքական քաղաքական դէպքերու բերմամբ:

Թուրքիա՝ դժգոհ Սէվրի դաշնագրին իր վրայ պարտադրած խիստ արդար պայմաններէն՝ ներքին խռովութեան պատրուակին տակ՝ Մուսթաֆա Գեմալի առաջնորդութեամբ, յեղափոխութիւն մը կը յարուցանէ, նպագակ ունենալով քաժնել Թրքական կառավարութիւնը երկուքի: Առաջինը, որ պիտի ներկայացնէ Կ. Պոլիսը եւ շրջակաները, մնալով Թրքական օրինաւոր կառավարութեան մը ազդեցութեան տակ, համամիտ պիտի գտնուէր Սէվրի դաշնագրին միջոցաւ Դաշնակից յաղթական Պետութեանց պարտադրած պայմաններուն: Իսկ երկրորդը, որ պիտի ներկայացնէ առաջինէն՝ դուրս մնացած նահանգները, Մուսթաֆա Գեմալի տիրապետութեան ներքեւ դըռնուելով, անհանդուրժելի պիտի նկատէր Սէվրի դաշնագիրը եւ պիտի մերժէր դաշնակիցներու օրինաւոր պահանջները:

Թրքական այս քաղաքական խաղը իր անմիջական ազդեցութիւնը կ'ունենայ հորածիլ հայկական հանրապետութեան վրայ: Մուսթաֆա Գեմալ օչտուելով Ռուսական մեծ յեղափոխութեան առիթէն եւ նախապէս դաշնակցելով Ռուս պոլշեւիկներու հետ, առանց օրինական սեւէ պատճառի, կը յարձակի Հայաստանի վրայ:

Ռուս պոլշեւիկները, որոնք այս ժամանակաշրջանին բոլորովին ձեռք անցուցած էին Արարէյճանի ու Վրաստանի կառավարական ղէկը, այս անգամ կը մտադրեն Հայաստանի վարչաձեւը փոխել՝ հաստատելով պոլշեւիկեան իրաւակարգը: Եւ այս նպատակը իրագործելու համար Հայաստանի մէջ ներքին յեղափոխութիւն մը կը պատրաստեն, որ պիտի զուգադիպէր Թրքական զօրաւոր յարձակողականին: Հայաստան անկարող ըլլալով այս

ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

Ինչպէս Թուրքիոյ Հայաշատ գաւառները, այնպէս ալ Այնթապ, Հինէն ի վեր, անմասն չէ մնացած քաղաքակիրթ ազգերուն յատուկ մարմնակրթական առողջ դաստիարակութենէն:

Ստորեւ կուտանք քանի մը վիհայութիւններ Այնթապի Հայ մարզական շարժումներէն, քաղուած Նորայր Եպս. Պողարեանի «Ժամանակագրական Ուրուագիծ Այնթապի Պատմութիւն» գիրքէն:

Այնթապի առաջին մարզական միութիւնը կը կազմուին 1905-ին, «Ուսումնասիրած Մարմնամարզական Ակումբ» անուան տակ:

1910-ին կը կազմուի Այնթապի «Համազասպ» մարզական միութիւնը, որ կ'ունենայ դասախօսական ժողովներ, իսկ կիրակի եւ տօն օրերը մարզանքի Համար լեռնագնացութիւններ կը սարքէ, ուր նշանաբութեան փորձեր ալ տեղի կ'ունենան: Այս միութիւնն ունեցած է «Համազասպ» Փութալոյի խումբ մը, ինչպէս նաեւ Հայ Ուսումնասիրած Մարմնամարզական Ակումբը, Հիմնադրած 1909-ին, տեւած մինչեւ 1915 տարագրութիւնը, այլև առանձին մարզարան: Անդամներուն թիւը եղած է մօտ 200:

Այնթապ իր մէջ կը հաշուէր բազում Հայ վարժարաններ, որոնք իւրացուցած էին մարզական դրութիւնը իրենց դասացուցակներուն մէջ:

Հետեւեալ վարժարանները մարմնամարզի դասեր աւանդած են.

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆՆԵՐ (5 ԳԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՎ) .—

1.— Վերի վարժարան (Եօզարբ մէքթէպ) 1830-1837, 2.— Վարի վարժարան (ալազր մէքթէպ) 1856, վերջը՝ Ազգ. Ներսէսեան վարժարան, 1856 — 1915, 3.— Գիշերային վարժարան «Թանգարան ընկերութիւն» 1858-1867, 4.— Վարդանեան Թանգարան ընկերութեան վարժարաններ: Ա. Գիշերային (1867 — 1882), Բ.— Մեսրոպեան Սանուց (1874-1878), Գ.— Կիլիկիոյ գիշերօթիկ վարժարան (1875-1877): 5.— Աղզային Հայկանուշեան վարժարան (1878 —

յօրաւոր ճնշումներուն տոկալ տեղի կուտայ: Նախարարութիւնը որ կողմակից էր դաշնակից կառավարութեանց քաղաքականութեան, կը հրատարի, եւ անոր կը յաջորդէ պոլշեւիկեան սկզբունքներու տէր ուրիշ նախարարութիւն մը, որ կը Հակի Թուսական քաղաքականութեան:

Ներկայիս Հայաստան ղեռ զրկուած կը մնայ այն խոստումներէն, որոնք Աշվրի դաշնագրի միջոցաւ նուիրականացած են: Այն Հայրենիքը, ուր մեր նախնիքներու եւ նահատակներու ոսկորները կը հանգչին եւ մեր ամենաթանկագին ժառանգութիւնն է մեզի՝ չէ տրուած: Բնական է, մենք ո՛չ մէկ պարագայի կրնանք վայրկեան մը իսկ յուսալքուիլ, առիկա Հեռի՛, Հեռի՛ է մեզմէ, բայց երբ արդար, օրինաւոր եւ պատմական իրաւունքներ ունինք, որոնք կ'ուշանան մեղի տրուելու, ահա ա՛յդ է որ ցաւ կը պատճառէ մեզի:

Քաղաքական եւ այլ ղէպքեր, ինչ Հանդամանք ալ որ ստանան, մե՛նք, Հայի՛րս, միայն մէկ Հաւատոյ: Հանդանակ ունինք եւ անիկա երբեք չի խուստիր, այն է՝ Հայաստանը մե՛րն է, եւ մի միայն մե՛րը պիտի ըլլայ՝ ուշ կամ կանուխ:

Այս ոգի՛ով պէտք է կրթուին եւ դաստիարակուին մեր յաջորդական բոլոր սերունդները:

Այնթապի կիլիկեան շեմարանի փութալուի յաղթական խումբը 1914ին

1915), իր մասնաճիւղերով (Թապախանէ եւ Ռաւան թաղը եւայլն), 6.- Հոփսիսիմեան վարժարան (1905-1915) նախակրթարան եւ մանկապարտէզ, 7.- Կրթասիրած վարժարան (1898-1915), 8.- Վարդանանց մանկապարտէզ (1899-1915), 9.- Վարդանեան կրթարան (1874 յետոյ 1882-ին, Ազգային Վարդանեան կրթարան, լրացուցիչ դասարանով, վեցամեայ դասացուցակ.-

Հայերէն.- Գրականութիւն, վերժանութիւն, հայերէն հին եւ նոր մատենադրաց, շարադրութիւն :

Օսմաներէն.- Վերժանութիւն, խմբագրութիւն պաշտօնական գրութեանց :

Ֆրանսերէն.- Գրադիտութիւն :

Անգլերէն.- Նոյն :

Պատմութիւն.- Քաղաքակրթութիւն եւ իմաստասիրութիւն :

Իմաստասիրութիւն.- Տարեբք, հոգեբանութիւն, տրամաբանութիւն եւ բարոյականութիւն :

Իրաւագիտութիւն.- Ծարունակութիւն Օսմանեան օրինաց, Ազգ Սահմանադրութիւն :

Վաճառականութիւն.- Համարակալութիւն :

Բնագիտութիւն.- Տարեբք երկրաբանութեան եւ բնալուծութեան, գեղագրութիւն եւ գծագրութիւն, երաժշտութիւն եւ մարմնամարզ :

10.- Ազգային Հայկական վարժարան (նախակրթարան), 11.- Աթենական վարժարան (խաարի-երկրորդական), հիմնուած 1885-1915 տեսուչ Պէքեարեան, Այնթապի միակ վարժարանը, որ ունեցած է իր սեփական նուազախումբը :

Այս վարժարանը աղբիւն տուած է նշանաւոր դէմքեր, տանք օրինակ մը 1909-ի շրջանաւարտներէն.-

Արամ Պարսամեան (վաճառական), Գրիգոր Միւրէքեան (վաճառական), Գարեգին Թէրզիպաշեան (արհեստաւոր), Գրիգոր Տէր Յարութիւնեան, Լեւոն Գաթլըճեան, Լեւոն Միրճանեան (բարձր. ուսանողներ), Հրանտ Քիւ-

Պատանի մարզիկներու խումբ մը Այնթապի Հերոսաւարտի ատեն

Թիւկեան (փոստարան), Մոփսէս Պատմաճեան (վաճառական), Յակոբ Մահտեսեան (ուսանող դեղագործութեան), Յակոբ Պուրունսուզեան (ուսանող), Յարութիւն Պէքեարեան (արհեստաւոր), Տիգրան Եագուպեան (վաճառական), Տիգրան Մ. Մերոպեան (ուսանող), Օսմ. Համալսարանի օրէնսգրութեան:

12.— Կիլիկեան բարձրագոյն վարժարան (ճեմարան) 1912-1915, 13.— Այնթապի կեդրոնական գոլէճ (1876), Ղարոջի առաջին տնօրէն նախագահը եղած է Տոքթ. Թրօպրիճ: Կեդրոնական գոլէճի ուսանողութիւնը կը բաղկանար 123 Այնթապցի, 109 Այնթապէն դուրս տեղերէ, ինչպէս՝ Ուրֆա, Գեսուպ, Տիարպէքեր, Մարտին, Հուսնր-Մանսուր, Վէրան Շէհրա, Սեւերէկ, Պէյլան, Ճիպին, Պիթիաս, Նիդիպ, Աղէքսանդրիա, Հալէպ, Վան, Փարդին, Ռազգա եւ Ֆարթըսը:

Աշակերտները հետեւեալ ջեղերու բաժնուած էին.— 218 հայ, 8 թուրք եւ 6 սիւրիացի:

Ըստ դաւանութեան, բաժնուած էին՝ 146 բողոքական, 75 լուսաւորչական, 8 ժանճետական եւ 3 ալլեւայլ:

14.— Այնթապի Աղջկանց Ամերիկեան Բարձրագոյն վարժարան (սէմինէրի) հիմնուած (1860 Յուլիս 30-ին), հիմնադիր Միսիս Մայրա Աէփրաքթըր:

Արժանաւոր ուսուցչուհիներ եղած են Միս Թրօպրիճ եւ Միս Մէրիլ, նաեւ միս Ֆորպըն, Միս Պէյք եւ Նօթթըն, որ մարզանքի ուսուցչուհի էր: Սէմինէրին ունեցած է 1862-1915-ին 527 շրջանաւարտներ, որոնցմէ 416 Այնթապցի, իսկ մնացածը հետեւեալ տեղերէն.— Ուրֆա, Մարաշ, Ատանա, Տարսոն, Պիթիաս, Եօղուճուպ, Տիարպէքեր, Սեւերէկ, Գալատուրան, Հալէպ, Պէհէսնի եւ Կարմուճ:

Ասոնցմէ դուրս, Այնթապն ունեցած է նաեւ թաղային ծխական վարժարաններ:

15.— Ռահան Թաղի Ազգային Հայկանուշեան վարժարանի մասնաճիւղ, 16.— Քիւրտ Մահլէւ կամ Պաղըրեանթ Թաղի Աղդ. Լուսաւորչական վարժարանը, 17.— Սուլազըր Թաղի Աղդային Վահանեան կամ Կարապետեան վարժարանը, 18.— Աշօլի Ազգային Սահակ-Մերոպեան վարժարան, 19.— Քիւրտ Թէփէ Ազգային Արմենեան վարժարան, 20.— Թալապլսանէ Թաղի Ազգային

Հայկանուշիան վարժարան, 21.— Ռահան Թաղի Լուսինեան վարժարան, 22—
Հիկ Հ. Առաքելեանի (Գասթէլյաչի) վարժարանը:

ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆԸ .—

1907-ի վիճակագրութեան համաձայն (պատրաստուած Տ. Ռէճէպեանէ) :

	Աշակերտ	Ուսուցիչ
Վարդանեան կրթարան	180	8
Արեւական վարժարան	210	8
Հայկազեան վարժարան	131	4
Ներսէսեան վարժարան	340	9
Հայկանուշեան կրթ. (աղջիկներ)	277	12
Հայկանուշեան կրթ. (ժողկոց)	400	17
Թաղային վրժ. եւ մանկապարտէզ	270	7
Օտար վարժարաններ եւ գուլէն	30	5

ՀԱՅ ԲՈՂՈՒՔԱԿԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ .—

Ա. եկեղեցի (Գայաբըզ) 5 դպրոցի մէջ	219	8
Բ. եկեղեցի (Հայիկ) 5 դպրոցի մէջ	319	12
Աղջկանց Ամերիկ. գուլէն (Սեմինարի)	60	
Մանկապարտէզ եւ քաղային վրժ.	72	2
Գ. եկեղեցի (Ալայպէկ) 2 դպրոցի մէջ	120	3
Ե. Թ. գուլէն	57	
Կաթալիկ վրժ. աշակերտ (3 վրժ.)	300	
Ընդհ գումար	3148	101

Այնթապի հայ վարժարաններու եւ մարզական միութիւններու մարմնակրթական շարժման մէկ ամփոփ պատկերը տալով, ցոյց տալ ուղեցինք թէ՛ մարզանքը ներմուծելով մեր վարժարաններէն ներս ի՞նչ մեծ օգտակարութիւն ունեցած է Այնթապի հայ նոր սերունդին վրայ, անոր Ֆիզիքական մտային եւ հոգեկան բարձրացման մէջ: Վկայ 1920 Մայիսի Այնթապի հերոսամարտը, որ խումբ մը մարզիկ պատանիներ 13-15 տարեկան, կռիւներու ընթացքին անվախօրէն սուրհանդակի դեր կատարած եւ կամ պատնէշներ բարձրացուցած են թշնամիին նետած տեղատարափ զնդակներուն տակ, զոհելով իրենց մատաղ կեանքը հայ ազգի ազատագրութեան սուրբ գործին:

Այսպէսով, անգամ մըն ալ հայ մարզիկը փաստօրէն հաւատարիմ կը մնայ Հ.Մ.Բ.Մ.ին ուխտին: «Հաւատարիմ ըլլալ Աստուծայ, ծառայել ազգին եւ հայրենիքին եւ նաեւ Հ. Մ. Բ. Մ. ի հիմնադիրներու թիւ երկու շրջաբերականին

“Մարզանքը ծառայցնել հայ ցեղի մարմնական եւ բարոյական ազնււտացման” հայ մարզական շարժումը երբե՛ք նպատակ չէ ունեցած գոհամայ միայն ու միայն մարզելով մարմինը, այլ միեւնոյն ատեն, ա՛ն նկատուած է հայ ռմիստին մէջ, ազգային կորսվը, գործակցութեան եւ համերաշխութեան ռզին, ազգային հպարտութիւնն ու գիտակցութիւնը զարգացնելու ուժեղ եւ անսպառաք միջոցներէն մէկը եւ լաւագոյնը”:

Արբիւրներ.— Այնթապի հայոց պատմութիւն եւ Տիկ. Եպրուհի Յ. Պէրպլերեան, նախկին ռուսահայուհի Այնթապի Ամերիկեան Սեմինարիին,

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Կառավարութեան բարեհաճ թոյտուութեամբ եւ Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Վարչութեան որոշման համաձայն, սկառուտներու արձանագրութիւնները սկսած են, զայն լիկներու եւ սկառուտական խումբեր կազմելու մասրաբաղադրիս եւ արուարձաններուն մէջ: Սկսուած են նաեւ երկօրեայ դասընթացները միութեանս սեփական մարզադաշտին մէջ, 13-16 տարեկան պատանիներէն, սկառուտ առաջնորդներ պատրաստելու համար:

Մրազրուած սկառուտական առաջին դասընթացքը, տեղի ունեցաւ Շարաթ օր, Սեպտ. 8-ին, մեր սեփական մարզադաշտին մէջ (Ռամոս Մեխիս): Հակառակ անձրեւին, մեր նորագիր սկառուտները հեռու տեղերէ վաղած եկած էին, օգտուելու համար դասախօսութեանէն եւ սկառուտական բարոյագիտական դանազան խաղերէն:

Շարաթ օրուան յայտագրին մաս կը կազմէին սկառուտական գիտելիքներ եւ հայկական եւ սկառուտական այլ երգեր: Կերակուրները սկառուտներու պատրաստեցին, որոնք համեղ էին:

Իսկ գիշերը, մինչև առաւօտ, ամէն կէս ժամը սկառուտները պահակութիւն ըրին, պատասխանատու չորս հերթապահներու հսկողութեան տակ, որոնք,

իրենց հերթին, ամէն երկու ժամը կը փոխուէին:

Կիրակի օրուան յայտագիրը հետեւեալն էր.—

Ա.— Զարթնում, Շուէտական մարզանք, մաքրութիւն, դրօշի պարզում, քայլական մարզանք, սկառուտական դիտելիքներու դասաւանդութիւն եւ սկառուտական մեծ խաղ:

Բ.— Կէսօրին ճաշ, սկառուտներու կողմէ պատրաստուած, կէսօրէն ետք կենցաղագիտական եւ կարգապահական դասաւանդութիւններ:

Բոլոր տղաքը մեծ խանդավառութեամբ եւ կարգապահութեամբ հետեւեցան խմբագետներուն եւ վարիչներու ցոյց տուած հրահանգներուն:

ՅԵՐԿՈՒ ԽՕՍԲ ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒՆ

Ամէն ազգ կը հպարտանայ իր պատմութեամբ: Վայ յայն ժողովուրդին որ իր ճերէկը՝ չէ ունեցած: Մենք ունեցած ենք մեր երէկը: Ունեցած ենք մեր մշակոյթի ոսկեդարը, ունեցած ենք նաեւ ոսկեդարը հայ սկառուտիցմի եւ ասիանոր հիմնադրութենէն անմիջապէս յետոյ, 1918 Նոյ. 1-ին Պոլսոյ, Իզմիրի եւ Կիլիկիոյ մէջ, որ այնքան խանդավառութիւն ստեղծեց ամէն տեղ:

Մեր այսօրը շատ աւելի փայլուն, շատ աւելի յուսատու է քան երէկը: Կազմենք, ուրեմն, մեր սկառուտական ճակատը: Հ. Մ. Ը. Մ. Ի Վարչութիւնը կը հրաւիրէ դադութիս բոլոր պատանիները եւ մանուկները համախմբուիլ եւ յարիլ սկառուտական շարժման

Ստորեւ կուտանք սկառուտին դաւանանքը, դադափար մը կազմելու համար իր ազգասիրական եւ համամարդկային նպատակներու մասին:

1.— Սկուստիմ Խօսքը մուրաբակ է:

Մարդու մը համար իր խօսքը իր պատիւն է, իսկ սկառուտին համար, հի-

մը սկսուողական առաքինութեանց: Երբ սկսուող մը իր պատուոյն վրայ կը խոստանայ, ստիպուած է իր խոստումը յարգել:

2.- Սկսուողը հաւատարիմ է եւ ուղղամիտ.-

Սկսուողը հաւատարիմ է Աստուծոյ, իր հայրենիքին, ազգին, ծնողքին, ինչպէս նաեւ իր պետերուն, ուսուցչին, վարպետին եւ Հ. Մ. Ը. Մ. ին:

3.- Սկսուողը հնազանդ է.-

Սկսուող մը զիտէ հնազանդիլ ստանց դժկամակութեան իր ծնողքին եւ դերազաններուն հրամանին. սկսուողը կը հնազանդի նաեւ իր խղճին եւ թոյլ չի տար ինքզինքին յոռի վնասակար արարքներու մէջ նետուիլ:

4.- Սկսուող մը միշտ կ'օգնէ ուրիշներուն.-

Սկսուող մը միշտ պատրաստ է իր հանգիստը եւ հաճոյքը զոհել ուրիշին բարիք մը ընելու համար:

5.- Սկսուող մը բարեկամ է ամէնուն եւ եղբայր ամէն ուրիշ սկսուողի առանց ընկերական կարգի խտրութեան.-

Երբ սկսուողը բարիք մը կ'ընէ խտրութիւն չի դնէր անձերու միջեւ, որովհետեւ ամէնուն ալ հաւասարապէս բարեկամ է, երբեք նշանակութիւն չունի իրեն համար թէ այդ սկսուողը օտար կրօնքի կամ դաւանանքի կը պատկանի:

6.- Սկսուողը բարեկիրք է.-

Սկսուողը քաղաքավար է ամէնուն հանդէպ, ամէն տեղ եւ ամէն առիթով, սկսուողը երբեք չի կործնցներ իր բարեկրթութիւնը:

7.- Սկսուողը մաքուր հայերէն կը խօսի.-

Սկսուողը կ'աշխատի իր մայրենի լեզուն սորվիլ, որովհետեւ լեզուն գիտնալով աւելի կը սիրէ իր հայրենիքը: Պէտք է հետեւի եւ կարդայ մեր պատ-

Նորակազմ Հայ Սկսուանիքու բանակում, մեր սեփական մարզադաշտին մէջ

մութիւնը եւ աշխարհագրութիւնը: Սկսուտը ոչ օտար եւ ոչ ալ աղտոտ բաներ կը գործածէ հայերէն խօսած ատեն:

8 — Սկսուտը անատուները կը սիրէ եւ կը պաշտպանէ:—

Սկսուտի մը խիղճը պիտի չհանդուրժէ շարժարեւ կենդանիները:

9.— Սկսուտը զուարթ եւ խանդավառ է:—

Սկսուտը զուարթ է երբ իր պարտականութիւնը լիութի կը կատարէ: Բայց դարձեալ զուարթ է երբ շփոթութեան մը կամ անյաջողութեան մը առջեւ կը գտնուի: Սկսուտին համար տրտնջալը անվայել է եւ ամենադառն ցաւն անգամ անիկա պէտք է ղրմաւորէ ժպիտով: Սկսուտը սակայն դիտէ զանազանէլ զուարթութիւնը թեթեւաբարցութիւնէ:

10.— Սկսուտը աշխատասէր եւ կորովի է:—

Սկսուտը աշխատութիւնը օրէնք կ'ընդունի եւ սովորութիւն կ'ընէ: Որովհետեւ առանց աշխատանքի որեւէ յաջողութիւն ձեռք չի բերուիր: Մոյլ տղան կրնայ սկսուտութեան մէջ յառաջդիմել եւ շուտով կը հետաքրքրուի սկսուտական աշխատանքներով, մէկ խօսքով սկսուտը կ'արհամարհէ վհատութիւնը:

11.— Սկսուտը տնտեսազ է:—

Սկսուտը դիտէ տնտեսել իր ունեցած գոյքերը, ժամանակը, առողջութիւնը եւ լաւ մատակարարել դրամը: սկսուտ մը ուրիշի սեփականութիւնը կը յարգէ եւ անոր վնաս չի պատճառեր: Ամէն սկսուտական խումբ կ'ունենայ իր խնայողական սնտուկը, որ միշտ օգտակար հանդիսանայ սկսուտական բանակումներու ընթացքին, ասկէ վատ սկսուտը իր անձնական խնայողական սնտուկը կ'ունենայ:

12.— Սկսուտը մաքուր է մտածումով, խօսքով եւ գործով:—

Սկսուտին միտքը նրբեք գէշ խորհուրդներու ծնունդ չի տար: Սկսուտին լիզուն ալ իր հոգիին պէս մաքուր է: Սկսուտը ոչ մէկ աղտոտ գործ չի կատարեր, ստախօսութիւն, զրպարտութիւն, բանասարկութիւն, եւայլն, սկսուտը դիտէ նաեւ իր մարմինը մաքուր պահել:

Հայ սկսուտին դաւամամբ բարձրացիր — բարձրացուրն է: Այս երկու բառերուն մէջ խտացած է այն ամբողջ պարտականութիւնը, որ վերապահուած է հայ սկսուտին:

Սկսուտը նախ պիտի բարձրացնէ իր անձը, պիտի հրահանգէ զայն, պիտի կրթէ ու ինքզինքը պիտի հասցնէ այնպիսի վիճակի մը որ կարենայ օգնել ուրիշներուն, բարիք գործել անոնց, ազնուացնել զանոնք եւ այդպէսով ամէն կերպով բարձրացնել

Սկսուտին կարգախօսը — Միշտ Պատրաստ:—

Մեծ պարտականութիւն մը կը բարձրանայ մեր ծնողաց վրայ, դուցէ աւելի քան մարմնակրթական մեր միութեան վրայ:

Ծնողաց պարտքն է՝ հետաքրքրուիլ սկսուտական աշխատանքներով: Զթոյլատրել իրենց զաւակները բացակային ժողովներէն եւ ջանակումներէն: Ստիպել, որ անոնք յաճախեն սկսուտական կեդրոնը եւ չփման մէջ մտնեն սկսուտ խմբապետներուն հետ, որոնք բարոյական կապերով կապուած են ձեր զաւակներուն հետ:

Հսկել, որ ձեր զաւակները գործադրեն իրենց դաւանանքը առօրեայ կեանքին մէջ: Ծնողները վստահ պէտք է ըլլան, որ սկսուտիզմը մեծապէս կը

հետաքրքրուի բոլոր մանուկներով եւ այս շարժումին նպատակը ձեզմէ միւ-
յր-ապէս օգտուիլը չէ երբեք: Այլ ձեր զտակներուն բարոյականը, Մարմինը,
նկարագիրը եւ հոգին ազնուացնելն է միայն: Ամէն սկուտտ խմբապետ կամ
այլ աստիճանաւոր, առանց վարձատրութեան դիտակից եւ զոհարերող անձեր
են: Յարգելի ծնողներ, միշտ յիշեցուցէ՛ք ձեր զաւակներուն, հեռաւոր մեր
հայրենիքին մէջ ապրող հայ մօրը՝ Սիլվա Կապուտիկեանի իր զաւակին տուած
պատգամը, հայ լեզուի մասին, ստորեւ կուտանք քանի մը տուն միայն:

Պահիր նրան բարձր ու վնիտ
Արարատի սուրբ ձիւնի պէս .
Պահիր նրամ սրտիդ մօտիկ
Քո պապերի աճիւնի պէս:
Ու ռախի գարկիցը սեւ
Դու պաշտպանիր կրծքով նրան,
Ինչպէս մօրդ կը պաշտպանես,
Թէ սուր քաշեմ մօրդ վրայ:
Լսի՛ր որդիս, պատգամ՝ որպէս
Սիրոյ քն մօր խօսքը սրտանց
Այսօրուանից յանցնում եմ քեզ
Հայոց լեզուն հագարագանձ:
Ու տե՛ս, որդիս, ուր ալ լինես
Այս լուսնի տակ ուր էլ գնաս,
Թէ մօրդ անգամ մտքից հանես
Քո մայր լեզուն չմոռանաս:

Ուրեմն, ծնողները եւ Հ. Մ. Լ. Մ. ը ձեռք ձեռքի տալով, աշխատինք
մարմնամարդը եւ սկաուտիզմը ծառայեցնել հայ ցեղի մարմնական եւ բարո-
յական ազնուացման եւ ապագային դիմապծի պահպանման համար, որովհետեւ
օտար աշխարհող աղբեցութիւններու յարձանքին առջեւ ազգային դիմապծի
պահպանման համար ընդհանուր գործակցութեան եւ իրար օգնութեան պէտք
ունինք:

Ինքնապաշտպանութեան մեր բնական իրաւունքը մեզմէ կը պահանջէ
մշտատեւ հսկում եւ ուժերու լարում: Եւ այս դետնի վրայ հայ սկաուտիզմը
մեծ դեր ունի կատարելիք:

Հայ սկաուտը ինչո՞ւ արեւի շատ պէտք է սիրէ իր հայրենիքը .—

Որովհետեւ ուրիշ ոչ մէկ ազգ իր դոյութեան պահպանման համար այն-
քան տառապեցաւ ու հայրածուեցաւ որքան հայ ազգը:

Ուրիշ ոչ մէկ ազգ իր ազգային ինքնութեան պահպանման եւ իր իրա-
ւունքներու վերստացման ու ազատագրութեան համար այնքան զոհողու-
թիւններ յանձն առաւ որքան հայը, եւ ուրիշ ոչ մէկ ժողովուրդ այնքան եր-
կար ատեն կուրծք տուաւ բռնութիւններուն, որքան Հայը:

Հայ սկաուտը պիտի ջանայ արժանաւոր յաջորդը ըլլալ իր հայրերուն,
որոնք դիտացան առկալ ամէն տեսակ հայրածանքի, դիմադրաւելով ամէն կար-
գի բռնութեանց, անաղարտ պահեցին հայ անունը, պահպանեցին հայութեան
գոյութիւնը:

Հայ սկաուտը պէտք է ինքզինքը հպարտ դգայ իրը զաւակն ու ժառան-
գորդը ազնիւ ժողովուրդի մը որ վերակերտելու համար իր հայրենիքը, կանգ
չառաւ որեւէ զոհողութեան առջեւ: Հայ սկաուտը պարտաւոր է ամէն օր պահ

«ՆԱԽԱՍԱՐԴ»Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

Հովանաւորութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ. ի Կեդրոնական Վարչութեան, այս տարի ալ «Նաւասարդ»ի Վարչութիւնը կազմակերպած էր իր տարեկան ներկայացում-պարահանդէսը, որ տեղի ունեցաւ Սեպտ-22-ին Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ: Գարձեալ կ'արձանագրենք ուրախութեամբ, որ Հ. Մ. Ը. Մ. ի բոլոր ձեռնարկները համազգային բնոյթ ունին, ինչպէս եղած է միշտ:

Գաղութիւ թուր խտերէն անխտիր, խուռներամ բազմութիւն մը եկած էր քաջախեղութեամբ ձեռնարկը: Տոմսերը վաղուց սպասած ըլլալով, հարիւրաւոր հանդիսականները յանձն առած էին ոտքի կենալ՝ երկչարք լեցնելով միջանցքները:

Սրահը զարդարուած էր պատշաճօրէն, ուր կը կարդացուէին նաեւ մարպական որոշ կարգախօսներ: Այս անգամ բոլորովին անակնկալ մըն էր ներկայութիւնը նորակազմ Հայ Արիւնեռու, իրենց յատուկ տարազով, որոնք կը հսկէին կարգապահութեան եւ որոնց համախումբ երեւումը տեղի տուաւ խանդավառ ծափերու: Ի դէպ՝ երախտագիտութեամբ յիշատակենք, որ 50 Հայ Արիւնեռու համազգեստը նուիրած են Պարտմենս եղբայրներ:

Կարգապահութիւնը Հիւնալի էր, իսկ ճշդապահութիւնը՝ Հայկալիմ: Բացման իտքը տրուած էր վեթերան մարդիկ եւ Նաւասարդի ծանօթ աշխատակից Կարօ Եահնեմունի, որ լաւագոյնս օգտագործեց իր սուղ ժամանակը՝ տալով Հ. Մ. Ը. Մ. ի ծագումը, զարգացումը եւ անոր ազգասիրական գործունէութիւնը Թէ՛ արտասահմանի եւ Թէ՛, մանաւանդ, Հայաստանի մէջ: Համառօտակի տուաւ նահատակ Թէ կենդանի Հ. Մ. Ը. Մ. ական Հիմնադիրներու, գործիչներու եւ ախոյեաններու կեանքն ու գործունէութիւնը, ինչպէս նաեւ պատմական ըրաւ Հայ մարդական կեանքի, հնագոյն դարերէն մինչեւ մեր օրերը, խանդավառ շնչակով մեր ազգի ուժը, կարողութիւնը եւ ճկունութիւնը: Այլեւ անըբարձաւ մեր Նաւասարդեան խաղերուն, զանոնք

մը մտածել իր պատկանած ժողովուրդին վրայ, որմէ սերած է եւ հարց տայ ինքզինքին, ինչպէ՞ղ կրնամ օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին:

Արդ Հայ սկառուութեան նպատակն է, առանց դաւանական եւ հատուածական խտրութեան, լծուիլ գործի, մեր տառապեալ ու պատուական ցեղի գոյութեան ի խնդիր:

Ձեռք ձեռքի տալով պատրաստենք Փիզիքապէս, մտաւորապէս, բայց մանաւանդ մկարագրով ուժեղ սերունդ մը հայ ուժով, հայ մտքով եւ հայ հոգիով:

Այս կը պահանջէ մեզմէ հայ ազգը, որուն մենք ամէնքս պարտական ենք: Եւ ահա այս աշխատանքն է որ պիտի կատարէ ներկայիս Պ. Այրէսի Հ. Մ. Ը. Մ. ի նորակազմ սկառուութիւնը:

Պ. Այրէսի Հ. Մ. Ը. Մ. ի սկառու խմբապետները եւ օգնականները — Կարպիս Տէր Մեսրոպեան, ընդհ. խմբապետ, Պարոյր Զանիկեան՝ սկառու, պատ. խմբապետ, Պետիկ Թէքերտաղլեան՝ դասիկներու պատ. խմբապետ, Միքայէլ Եէմէնիճեան՝ օգնական, Գառնիկ Եէմէնիճեան՝ օգնական, Արամ Գալբաքեան՝ օգնական, Համբարձում Մատթէոսեան՝ օգնական, Աւետիս Քէօրօղլանեան՝ օգնական, Օհան Գալբաքեան՝ օգնական, Յարութիւն Մառուկեան՝ օգնական եւ Գասպար Աճէմեան՝ օգնական:

Պս Այրէս
ՄԱՐԹՄԷՆ
ՀԱՅԿ-ԱՅՄ.ԵՍՐ
A.R.A.R.©

Համեմատելով ներկայ ուղիմպիականներու հետ: Յիշատակեց նոյնպէս Համաշխարհային հռչակ ունեցող Հայազգի ախոյեաններու աննախընթաց յաջողութիւնները:

Վկայութիւններով, թիւերով եւ տուեալներով հաստատեց, որ ընդամէնը երեք տասնեակ տարիներու ընթացքին, մարզական տեսակէտէն, Հայաստանը առաջնակարգ դիրքի վրայ է, աւելի քան տասնեակ եւրոպական մարզիկ ազգեր իր ետին թողնելով:

Գնահատեց տեղւոյս Հ. Մ. Ը. Մ. ի եւ իր պաշտօնաթերթ «Նաւասարդ»ի ազգասիրական գործն ու խօսքը: Այլեւ կոչ ըրաւ ծնողաց, որ իրենց զաւակները անվարան յանձնեն Հ. Մ. Ը. Մ. ի, վստահ ըլլալով, որ հոն անոնք պիտի ստանան Ֆիզիքական եւ բարոյական կրթութիւն, կապուած մնալով մեր ազգին եւ անոր աւանդութեանց: Ու շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց որոնք նիւթապէս եւ բարոյապէս քաջալերեցին ձեռնարկը:

Հուսկ, ուրեմն, բեմադրուեցաւ Գրիմ Միմոնի Ամերիկիայեայ Փնսացում, երեք արարով կատակերգութիւնը: Պարոնեանի եւ Օտեանի Հետեւողութեամբ գրուած այս կատակերգութիւնը միտումն ունի, ծիծաղի ընդմէջէն, ձաղկել օտարամուտ գաղափարները եւ նորաձեւութիւնները Հայ ընտանիքէն ներս եւ պաշտպանել մեր նահապետական գեղեցիկ եւ պարզունակ սովորութիւնները: Խիստ բարոյալից դասեր ունի կատակերգութիւնը, մանաւանդ նորերուն համար, որոնք արդիականութիւնը կը չիտթեն առաքինութեանց հետ:

Կարօ Գալիկեան եւ Տիկ. Ազնիւ Սըտրեան այս ձեւի կատակերգութեանց մէջ անդուգական են: Արդէն խօսուած է իրենց մասին, որ տաղանդաւոր են եւ արժանաւորապէս գնահատուած՝ գաղութէն: Բաւական է, որ յայտնի ըլլալ, թէ անոնք միասնաբար բեմ դուրս կուգան, եւ արդէն հանդիսականները նախապատրաստուած կ'երթան կուշտ ու կուռ խնդալու, ինչպէս եւ բարոյական գործնական դասեր առնելու:

Իսկ երբ այս երկուսին միանայ նաեւ Աստիկ Բէլէշեան, պատկերը կատարեալ կ'ըլլայ:

Այս տաղանդաւոր երրորդութիւնը, եթէ ջանք թափէ, կրնայ բեմադրել նաեւ Պարոնեանի կատակերգութիւնները, որոնք աւելի կրթիչ են եւ մեծ հաճոյք պիտի պատճառեն Հասարակութեան:

Այս երեք գերակատարներն էին, որ բեմին վրայ ներկայացուցին մեր Համեւտ, աշխատաէր եւ մեր առաքինութեանց նախանձախնդիբ հայ ընտանիքը, ընդդէմ արդիական եւ օտարամուտ բարքերու, որոնք ընդմիշտ ծիծաղելի պիտի մնան:

Նոր կամ օտարամուտ բարքերու ախոյեաններն էին՝ Օր. Մեյլինէ Նազարէթեան եւ Պր. Գրիգոր Տորումեան (Հարս ու փեսայ), որոնք թէեւ նոր էին, բայց ցոյց տուին իրենց բեմական շնորհքը: Համարձակ էին, գիտակ իրենց դերերուն եւ կրցան պահել խաղին ներդաշնակութիւնը: Իսկ Մկրտիչ Միվրեան, քահանայի դերով, ինքնայատուկ էր, ինչպէս եղած է միշտ: Կը յուշէր Ձ. Անմահունի, որ արդէն մասնագէտ եւ բարեխիղճ յուշարար մըն է:

Աւելորդ է բսել, որ խաղն անցաւ չափազանց կայտառ եւ ուրախ, սրահը վերածելով խիսկական հարսնետունի մը:

Ներկայացումէն յետոյ սկսաւ ընտանեկան պարերը եւ տեւեցին մինչեւ սահմանուած ժամը:

Նոր յաջողութիւններ Հ. Մ. Ը. Մ. ին:

ՊԱՐԳԵԻԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենայն Հայոց Հայրապետ Տ. Տ. Վազգէն Ա. զնահատելով Տէր եւ Տիկ. Յովհ. եւ Մարթա Տիարպէթիբեանի եւ զպուրթիս ատենապետ Ա. Պերկամայիի ազգասիրական զոհողութիւնները, բարոյական կամ նիւթական գետնի վրայ, բարեհաճ էր զանոնք վարձատրել Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի առաջին կարգի ականակուռ ոսկի խաչով:

Պաշտօնական պարգեւատուութիւնը տեղի ունեցաւ Ս. Պաշի տօնին, Կիրակի, Սեպտ. 16-ին, Պ. Ալրէսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, հաստացեալներու խումն բաղմութեան մը ներկայութեան: Ներկայ էին օտար հիւրեր, ինչպէս եւ Հայաստանի քաղցրաձայն Սոխակ Զարուհի Գոլուխանեան, որ արդէն աշխարհահռչակ է:

Կաթողիկոսական զոյգ կոնթակները կարգաց բեմէն Հոգչ. Յրթ. Մ. Վ. Մուշեան, որուն մէջ Հայրապետը կը զնահատէր օտարգեւատրուողներու ազգասիրական զոհողութիւնները եւ բարեգործութիւնները:

Ապա՝ Հարու. Ամերիկայի Կաթող. Պատուիրակ Գերշ. Սիոն արք. Մանուկեան, երկու ազգայիներու լամբակէն կախեց Կաթողիկոսի շնորհած ականակուռ ոսկեայ խաչերը: Այս առթիւ Տիար Արմէն Պերկամայի իր եւ Տիար Յովհ. Տիարպէթիբեանի կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց, ըսելով որ Ամենայն Հայոց Հայրապետի սոյն պատիւը որքան իրենց, նոյնքան եւ Արժանթիւնի հայ զաղութիւն կը պատկանի:

ՊԱՏՈՒՌՅ ՍԵՂԱՆ

Նոյն գիշերը, պարգեւատրուողներուն պատուոյ սեղան մը տրուեցաւ նորակառոյց առաջնորդարանի շքեղ սրահին մէջ: Հրաւիրուած էին պարգեւատրուողներու ընտանիքներէն եւ պարագաներէն զատ, Հայց. Առաք. Եկեղց. Կեդրոնական Վարչութիւնը, իր արանց եւ կանանց ներկայացուցիչներով, ինչպէս եւ մամուլի ներկայացուցիչները:

Սեղանին բացումը ըրաւ Պատուիրակ Սրբազանը ու բաժակները պարպուեցան պարգեւատրուողներու եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառի կենացը:

Շնորհաւարական խօսք ըսին՝ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւն, Հոգչ. Մայրազոյն Վարդապետներ՝ Յրթ. Մուշեան եւ Գ. Թաշճեան, եւ մամուլի ներկայացուցիչներ: Եղան մեներգներ եւ արտասանութիւններ, ստեղծելով ուրախ եւ զուարթ մթնոլորտ մը: Վերջը Տիար Արմէն Պերկամայի իր եւ Տէր եւ Տիկ. Յովհ. Տիարպէթիբեանի կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց եղած այս պատուին համար:

Այս առթիւ, Հ. Մ. Ը. Մ. եւս ի սրտանց կը շնորհաւորէ այս երկու արժանաւոր ազգայիները, որոնք մեր միութեան օժանդակած են նիւթապէս եւ բարոյապէս:

ՄԱՐԶԻԿ

ՀԱՄԲԱԻԱՒՈՐ ԵՐԳԶՈՒՂԻ ԶԱՐՈՒՂԻ ԴՈՒՈՒԽԱՆԵԱՆ

Արժանթիւնի եւ Ուրուկուայի հայրենակարօտ բաղմութիւնները բախտն ունեցան իրենց մէջ ունենալու համբաւաւոր երգչուհի Զարուհի Գոլուխանեանը, որ իր քաղցր ձայնով եւ հայրենական երգերով ոգեւորեց եւ մխիթարեց բոլորին:

Հ. Ա. Ե. Վարչական Պորհուրդը, Հովանաւորութեամբ Պատուիրակ

Սրբազան Հօր, առաջնորդարանի սրահին մէջ, ի պատիւ Զարուհի Գոլուխանեանի եւ իր զաշնակահար վարդապետ Ալեքսանդրի, ընդունելու թիւն մը սարքեց, ճոխ սեղանով, իր հիացումը եւ երախտագիտութիւնը արտայայտելու համար:

Կը նախազահէր Պատուիրակ Սրբազանը: Աերկայ էին Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը իր կազմով, Մայրագոյն Վրգ. Յ. Մուշեան, Տէր եւ Տիկին Պերուկամայի, մամուլի ներկայացուցիչներ, ինչպէս եւ գաղութիս Մշակ. Միտաթեանց ներկայացուցիչները:

Մամուլի ներկայացուցիչները շնորհաւորեցին եւ դնահատեցին համբարաւոր երգչուհին: Գլխաւոր խօսողն եղաւ Տիկ. Է. Պերկամայի, որ օտար հիւրերու համար Փրանսերէն ինստիտուտ գրութիւն մը վարդաց, գնահատեալով Զարուհի Գոլուխանեանի ստղանդն ու արտեսարը, ու նաեւ իր բարեբերութիւնն ու ազգասիրութիւնը, որ իր տուած համերգներու ամբողջ հատուցութեամբ նուիրեց գաղութիս հայ դպրոցներուն: Այս սրտաբուխ խօսքէն շեռոյ Տիար Արմէն Պերկամայի, Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կողմէ, Զարուհի Գոլուխանեանի կուրծքը զարդարեց ազամանդակուռ թանկագին գարբառերեւով մը, եւ զաշնակահար Ալեքսանդրին նուիրեց ոսկի շղթայ մը:

Համբաւաւոր երգչուհին աւելիով տրժանի է այս գնահատանքին:

Իր տուած համերգներու հովանաւորութիւնը ստանձնած էր Պատուիրակ Սրբազանը եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը:

Վերջին խօսողն եղաւ, հայերէնով, համբաւաւոր երգչուհին:

«Այսօր, ըսաւ, ինչպիսիքս հարազատ կը դգամ ձեր մէջ ըլլալով: Ծնորհակալութիւններս կը յայտնեմ ինձ ըրած առջն պատուին համար: Երբ Հայաստան երթամ, ձեր ջորերուն եւ եղբայրներուն պիտի յայտնեմ ձեր ողջունները: Հաջատանը հզարտ պէտք է ըլլայ, որ ձեզ պէս ազգասէր դասակներ ունի Արժանթիւնի մէջ»:

ԹՂԹԱԿԻՑ

Շարակազմ Հայ Սկսաւումերու բանակում, մեր սեփական մարգարայտուն մէջ

ԲԺԻՇԿԻՆ ԽՕՍԻՐԸ

ՔՈՒՆԻՆ ՅԱՐԳԸ ԳԻՏՑԵՔ

Ձեռ յիշեր ո՛վ բառն է՝ թէ «մարդկային կեանքէն եթէ ջնջենք յոյսը եւ ջուրը, մարդ արարածը աշխարհիս ամենէն դժբախտը կ'ըլլայ»:

Ճշմարտութիւն մը, զոր դիտութիւնը փորձերով հաստատած է:

Քունը մարդկային մարմնին վրայ ունեցած էր կազդուրիչ ազդեցութեամբը իսկապէս մարմինը վերանորոգողի, թարմացնողի դերը կը կատարէ:

Չափաանցութիւն պիտի չըլլար՝ եթէ ըսէինք թէ ջուրը մայր բնութեան մարդուս պարզեամբ ամենամեծ շնորհներէն մէկն է: Քունի միջոցաւ է որ՝ մարդկային մարմինը էր առօրեայ վնասները կը վերանորոգէ, իսկ միաքջ առօրեայ սրտմաշուքներէն, մտահոգութիւններէն ձերբազատուած, կը վերազանէ իր աշխոյժը:

Քունը էր այն բարիբար դերը կը կատարէ, որովհետեւ քնանալու միջոցին՝ ֆիզիքական եւ մտային աշխատանքները իրենց ամենանուազ աստիճանին կը հասնին: Քունի միջոցին արեան շրջանառութիւնը աւելի հանգաբարօքէն փեղի կ'ունենայ, սրտի եւ բազկերակի բարախումները կը տկարանան: Ստամոքսի եւ աղիքներու շարժումները կը դանդաղին: Ուղեղը ու ջիւղերը դրեթէ գործելէ կը դադարին: Մարդ քնացած միջոցին էր դիտակցութիւնը կը կտրուի, իսկ զգայականութիւնը նուազազոյն շարժով կը գործեն, վերջնապէս մարդկային մարմնին իոյր մասերը կը հանգստանան:

Արթնութեան միջոցին մէր ըրած ամէն տեսակ աշխատանքները, շարժումները մարմնի յոգնութեան պատճառ կ'ըլլան:

Կարգ մը դիտումներ վենթադրեն թէ յոգնութիւնը մարմնի մէջ տեսակ մը թոյն կը կուտակէ եւ պատճառ կ'ըլլայ որ ուղեղը թմբիթի մէջ ինչոյ ու ճիշդ այդ վիճակին բռն անուր կուտան:

Բայց միայն յոգնութիւնը չէ որ միշտ ջուրն կը բերէ: Յոգնութիւնը՝ անցողական, պարզ վիճակ մըն է: Հանդիսաբ, ջուրը, միակ դեպք է որուն միջոցին մարմնին թոյնները դուրս կ'ելլեն ու անուխի պաշարը կը նորոգուի՝ ու մարմնին հուսաբարակշտութիւնը կը վերահաստատուի: Յոգնութիւնը բնախտահան քթուրթ մըն է որուն կը հպատակին մարմնին բոլոր դարձարաններն ու անդամները: Բոլոր դարձարանները, շրային զրութիւնը կրնան աւելեմ մըն յոգնել: Չափապէս ազիտութեամբ կամ անկանոն դարձանէութեամբ:

Կան աւելի պատճառներ, ապրապէս անբացատրելի պիտի մնային այն պարագաները որք յոգնութիւնը բնաւ դեր չունի: Ընդհանրապէս հանդիստն ալ երբեմն կարծես ջուրն կը բերէ: Զանց կ'ընենք յոգնի պատճառարանութեան մասին բազմաթիւ տեսութիւնները: Իսկանը այն է որ բռնը կենտրոնական անհրաժեշտութիւն մըն է, աւելի բռն սնունդը:

Մարդկային մարմինը կրնայ շարքաներով անօթի մտաւորական իր առողջութիւնը վերջնականապէս խորտակելու, իսկ շարքանտիպիսն տեղութիւններով մարմինը անդարձանելիօքէն՝ կը կորսնցնէ իր աստղութիւնը: Ձկայ աւելի կենսական աւ խարճողաւոր գործ մը, քան քունը: Մատուանդ երկար ջուրը, որ կը վերանորոգէ կազմը, շափազանց փայնեւոր է անձնոսմ, մասնաւորաբար պզտիկներուն եւ ծերերուն:

Գպրոցներու քննիչ բժիշկները կը հաստատեն որ դպրոցներու տղաքը շատ քիչ կը քնանան: Դուք կը տեսնէք տղաքներ, որ դուռնաւ են, անաքիւն, նիւհար ու անկարգապէս: Դատարանին մէջ անուշադիր են, ցրուած են, ծոյլ

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻԻԼԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԱ

Տեղական Վերին Մարմինս, նկատի ունենալով Ամառնային արձակուրդները, որոշած է ունենալ այս շրջանին, ուսումնալից, օգտակար եւ զուարճալի ժամանցներ, այս միջոցու քայլ մը եւս յառաջանալու դէպի Հ.Մ.Ը.Մ.Ի եւ Սկաուտութեան զոյգ նպատակներու իրադրման:

Ստորեւ կուտանք, ամփոփ յատակադիժը մեր այս ծրագրին, եւ որոնց մանրամասնութիւնները պիտի տրուին հետզհետէ եւ աստիճանաբար:

ԴԱՍԱՆՍՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ասոնք տեղի պիտի ունենան երկու շաբաթը անգամ մը, մասնաւոր ընտրեալ դասախօսներու կողմէ, եւ զանազան նիւթերու շուրջ, հետեւեալներէն. —

Ազգային Պատմութիւն եւ մատենադրութիւն, Ընդհանուր Ազգաց Պատմութիւն եւ օտար Գրականութիւն, Գիտութիւններ, Սկաուտական Գիտելիքներ, Աշխարհագրական Տեղեկութիւններ, Քերականական բացատրութիւններ, եւայլն, եւայլն:

Այս դասախօսութեանց, մուտքը ազատ է բոլոր Սկաուտական եւ Կայտական զանազան շարքերու պատկանող անդամներուն, բոլոր Հ.Մ.Ը.Մ.ականներուն, եւ վերջապէս ամբողջ Հայութեան. հետեւաբար, ամէն հետաքրքրուող ծնողք, ներկայիւս «Հրաւիրեալ» կը նկատուին:

ԱՇԽԱՏԱՆՈՅ. — Զեռական զանազան արուեստներու, օգտակար առարկաներու շինութեան, եւ ի պատրաստութիւն, «Արհեստ»ի եւ «Արուեստ»ի,

են, կամ կը քննան, կամ շուտ շուտ եւ շատ կը խօսին, հարցուցէք, քննեցէք, պիտի հասկնաք պատճառը, որ քունի պահասն է, եւ ո՛չ թէ այլեւայլ հիւանդութիւններ:

Տղաքը, որ ամբողջ օրը, կը յոգնին իրենց դասերով ու խաղերով, եթէ ուշ պառկին, չեն կրնար շնորհեով նախաճաշիկ մը ընել եւ ուրախութեամբ դպրոց հասնիլ:

Ինչո՞ւ: Որովհետեւ թունաւորուած են: Աշխատանքն ու յոգնութիւնը մեր մերմնին մէջ կ'առաջացնեն թոյն մը: Այս թոյնը կը փարատի միայն հանգիստով եւ բաւարար քունով մը: Պղտիկները պէտք է շատ քնանան մինչեւ տասը կամ տասնըմէկ ժամ. ամենէն քիչ ութը ժամ:

Եթէ կ'ուզէք որ մեր տղաքը ուշիմ դպրոցականներ ըլլան, եւ ապագային առոյշ, աշխատասէր, ուշադիր եւ խելացի դառնան, քնացուցէք ժամանակով եւ չափով: Ուշադրութիւն ըրէք անոնց քունին, ինչպէս պիտի ընէիք սնունդին, որովհետեւ՝ քունը սնունդ է:

Մեր երիտասարդներէն եւ հիներէն անոնք որք թղթախաղով կամ սրճաբաններ, սինեմաներ, պարասրահներ յաճախելով շարունակական աքնութեանց կ'ենթարկուին, թո՛ղ լաւ դիտնան թէ իրենց այդ ապրելակերպը երբեք անպատիժ չի մնար:

Բնութիւնը անողոք է, իր կանոնները եւ օրէնքները ունի, զորս պէտք է յարգել:

«Մասիս»

ՏԵՔԹ. Օ. ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

«Մասնազրտական Նշանակներու: Տեղի պիտի ունենայ շարաթը երկու անգամ՝ կէտօրէ վերջը, Վերին Մարմինէն որոշուած անձի մը, կամ անձերու հսկողութեան տակ:

Կրնան մասնակցիլ ամէն Սկաուտ եւ Գայլիկ:

ԽՍՐՈՅՎԱՀԱՆԴԷՍ — Ինչպէս մեր Ապրիլ ամսուայ տեղեկատուութեան մէջ որոշած էինք, Յուլիս ամսոյ երկրորդ կէսին, պիտի ունենանք «Ընդհանուր Խորոյկահանդէս» մը, մասնակցութեամբ Սկաուտական եւ Կայտական բոլոր շարքերուն, եւ ունենալով զանազան Սկաուտական եւ Կայտական խաղեր, փոքր ներկայացումներ, երգեր, արտասանութիւններ, եւ այլն: Այս բոլորը պիտի ըլլայ խումբերու մէջ մրցակցութեան ձեւին տակ:

Այս հանդէսին եւս, բոլոր ծնողքները կը հրաւիրուին: Մուտքը ազատ է նաեւ դադութիւն Հայութեան:

ԲԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԱՐՇԱԽՆԵՐ — Ասոնք, Սկաուտական եւ Կայտական կեանքի ամենազուարճալի ժամանցներն են, եւ Վերին Մարմինս խորհած է սովորականէն աւելի մեծ ճիշդ մը ընել, աւելի զօրաւոր թափ մը տալով այս շարժման, ամառուայ ընթացքին:

Բանակումները տեղի պիտի ունենան, զանազան բաժանումներու առանձնապէս, երկու-երեք օր տեւողութեամբ, եւ տեղի պիտի ունենայ մէկ Սկաուտական եւ մէկ Կայտական, աւագ բանակումներ, տարբեր թուականներու, ի Մասրա-Մաթրուհ, տասնական օր տեւողութեամբ: Բանակումները տեղի կ'ունենան, ամէն տեսակէտով խիստ հսկողութեամբ, խմբապետ-խմբապետուհիներու հրամաններուն տակ, եւ Վերին Մարմինս խիստս նախանձախնդիր հովանաւորութեամբ: Վերին Մարմինս, որոշած է մասնաւոր քննիչներ, բանակումներու կանոնաւորութեանց հսկողութեան համար:

ԽԱՂԵՐ — Այս բաժինը, մասնաւորաբար Գայլիկներուն համար է: Երբ գայլիկները կուզան մարզավայր, պիտի ունենան զանազան նստուկ եւ զարգացուցիչ խաղեր, մեծերու առաջնորդութեամբ եւ հսկողութեան տակ:

ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ — Պիտի ունենանք նաեւ զանազան մրցակցութիւններ, ուսումնական զանազան ճիւղերու մասին, նոյն ձեւին տակ, ինչպէս ունեցանք անցեալ ամիս «Հայ Մատենազրութեան» մասին: Նաեւ ուրիշ մրցակցութիւններ, օրինակ — Լուսազոյն լուսանկարները քաշողին, լուսազոյն գծազրութիւնը ընողին եւ այլն: Անոր կրնան մասնակցիլ, Սկաուտական եւ Կայտական բաժիններու բոլոր անդամ-անդամուհիները:

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ — Հիմա որ պարոցական դասերու բեռը չկայ, աւելի եւս պիտի ծանրանանք Սկաուտական եւ Կայտական քննութիւններու վրայ: Ասոնք դիւրացնելու համար պիտի ունենաք շատ մը «Մասնակի» եւ «Ռմբական» դասախօսութիւններ եւ բացատրութիւններ, գիտակից եւ կարող անձերու կողմէ:

Ահա մեր ամառուայ եղանակին ծրագիրը: Կը յուսանք լիովին իրականացնել վերոյիշեալները, բայց կը խնդրենք բոլոր ծնողքներէն, որ իրենք եւս մեզի օգնեն ասոր մէջ, խրախուսելով իրենց զաւակները կանոնաւոր կերպով հետեւելու մեր այս ճոխ յայտագրին:

Մենք կ'ընենք ամէն զտեւողութիւն եւ պատրաստ ենք ընել աւելի մեծ գտնողութիւններ եւ իսկ սողոցը կը մնայ գիտնալ օգտուիլ թափուած ջանքերէն:

Հ.Մ.Ը.Մ: ԿԸ ԾԱՌԱՅԷ ԱԶԳԻՆ, ԻՍԿ ՄԵՆԻՔ, ԿԸ ԾԱՌԱՅԵՆԻՔ Հ.Մ.Ը.ՄԻ:

ԹՈՒՐՔՈՅ ԱՄՈՅԵԱՆ ԿԱՐՊԻՍ ԶԱՔԱՐԵԱՆԻ ՄՐՅՈՒՄԸ .

Ինչպէս մանրամասն գրած էինք, Թուրքիոյ Հայազք կոչմամբով ախոյեան Կարպիս Զաքարեան եկած է Արժանթին քանի մը հանդիպումներ ունենալու Համար :

Առաջին հանդիպումը տեղի ունեցաւ «Լունա Փարք»-ի մէջ, խուռն քաղք մուսթեան մը ներկայութեան, որոնց մէջ մօտ հազար Հայրենակիցներ :

Զաքարեան իր դէմն ունէր Արժանթինի նոյն ծանրութեան կոչմամբով ախոյեան Միրիս Ուրի: Տեւոզութիւնն էր տասը բառուտ, իւրաքանչիւրը երեք վայրկեանէ բաղկացեալ :

Մրցումը յափաղանց հետաքրքրական էր : Հակառակորդները մինչեւ վեցերորդ բառուտ կ'ուսումնասիրէին զիրար : Զաքարեան թեքնիք առաւելութիւն մը ցուցադրեց առանց սակայն ուժղին հարուածներու : Մինչ Ուրի հետամուտ էր ուժղին եւ վճռական հարուածներու ինչ որ անոր ընծայեց յաջողութիւն՝ միայն կէտերու տուտելութեամբ :

Տեղական մամուլը արձանագրելով Կարպիս Զաքարեանի պարտութիւնը, դժմաստով արտայայտուեցաւ իր խաղաղութեան մասին :

Հայազգի ախոյեանը նորէն մրցումներ պիտի ունենայ : Ն .

ՃԱՏՐԱԿԻ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐ՝

Միութեան մարդկան բաժնի նախաձեռնութեամբ կազմակերպուեցան Հայկական միջմիութեանական ճատրակի ազատ մրցումներ : որոնց կը մասնակցին Հ . Մ . Ը . Մ .-ի, Լիկայի, Կուտինայի եւ Յլորէսի խումբերը :

Այս մրցումները տեղի կ'ունենան Միութեանս Ռամոս Մերիտտ արահին մէջ, իսկ յետաձգուելու պարագային՝ «Հա. Կեդրոն»-ի մէջ :

Ախոյեանական մրցումները սկսուցին Օգոստոս 19-ին եւ պիտի վերանան Սեպտեմբեր, որանց արդիւնքը պիտի հրատարակենք :

Վ Է Յ Ը . . .

- Այր եւ կին կը վիճին, յանկարծ կինը կը նկատէ .
- Յետաձգենք մեր վէճը :
- Ինչո՞ւ, կը հարցնէ ամուսինը :
- Մեր ջովի դրացիները կը վիճին . կ'ուզեմ իմանալ պատճառը :

ՌԱՍԻՆ ԵՒ ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻՆ

Շարժակարի տնօրէն մը առիթը կ'ունենայ ճանչնալու դերասանուհի մը չափազանց ինքնահաւան : Տնօրէնը յափշտակուած անոր դեղեցկութենէն, կ'ուզէ դեր մը տալ վաղուց մեռած Փրանսացի հեղինակ Ռասինի փիլաներէն : Մեծ հոգսակի պիտի արբանք, կ'ըսէ տնօրէն, ու անմիջապէ կ'աւելցնէ .

- Անչո՞ւշտ, հեղինակին ծածօթ էք — Ռասին :
- Շիտակը առիթը չեմ ունեցած զինքը ճանչնալու, բայց վստահ եմ, թէ՛ ան ինձի կը ճանչնայ :

NAUASART

AÑO 4 - Nº 40 SEPTIEMBRE DE 1956 BUENOS AIRES

El destino de esta nación milenaria merece el detenido estudio de la historia. Conoció la civilización en las lejanas épocas de asirios y babilonios, y ya en la antigüedad dió al mundo verdaderos genios del arte y del saber. Se convirtió oficialmente al Cristianismo en el año 303, y desde entonces fué gigantesca fortaleza de la civilización occidental en Oriente.

“Un pueblo de asiáticos europeizados”, denominó Víctor Berar a los armenios. El Cristianismo, indudablemente, fué factor preponderante en esa semejanza espiritual. El mundo occidental, en todos los tiempos, tendió su mirada con simpatía hacia el pueblo de Ararat y la tierra legendaria que a sus pies se extiende —donde según algunos estuvo el paraíso terrenal—, y siguió con vivo interés las vicisitudes de la historia del primer estado cristiano.

Sin embargo, eran otras las virtudes que acercaban a los armenios a Europa, virtudes que desgraciadamente estaban ausentes en los pueblos que los rodeaban y en lo que los dominaban. Ese pueblo estaba europeizado porque desde los primeros tiempos de su existencia había abrazado la bandera de la civilización, del trabajo creador, y había podido progresar en un ambiente completamente hostil. La agricultura, la industria y el comercio, con el arte y la ciencia, lo distinguieron pronto de los pueblos nómadas que desde épocas

inmemoriales cruzaron por su suelo, dejando solamente rastros de barbarie y destrucción.

La agricultura y la civilización están unidas con lazos indestructibles; antiguamente, ambas palabras eran casi sinónimas. En la tierra ha hallado el hombre la fuente misma de su existencia, y la tierra, con sus exigencias, ha moldeado su carácter. El pueblo armenio ha cultivado la tierra, se ha adaptado a sus exigencias y la ha adaptado a sus necesidades. Compenetrándose con ella en el trato continuo, ha aprendido a amarla, y así ha creado su Patria. En cambio, sus vecinos y sus explotadores todavía a fines del siglo pasado no se habían habituado en masa a esa labor creadora.

Junto al trabajo creador, el armenio debió aprender a comerciar. El comercio es indudablemente factor de progreso. Aunque es producción en sí, representa constante estímulo para la producción. Sabe las necesidades de las diversas zonas, y es el lazo de unión que las relaciona y complementa. Pero el intercambio de las mercaderías, naturalmente, inicia el intercambio de ideas y de cultura.

Los historiadores (Estrabón, Herodoto y otros) atestiguan que Armenia ha sido una especie de centro comercial estratégicamente ubicado. Efectivamente, el armenio se transformó en intermediario entre Oriente y Occi-

ARMENIA

dente, demostrando en ello una capacidad de adaptación. En ese sentido, desempeñó un gran papel histórico como precursor de culturas.

Pero si por su posición geográfica fué camino obligado para el comercio y la cultura, también fué ruta natural para las invasiones conquistadoras. Repetidas veces hordas guerreras surcaron su suelo, y el pueblo debió luchar incesantemente para defender el producto de su trabajo y para reconstruir su país. Si pudo sobrevivir fué solamente porque, al decir de Carl Ritter, "el territorio estaba naturalmente defendido con sinnúmero de montañas en las cuales se refugiaba el pueblo durante las invasiones".

La naturaleza, y especialmente el clima, transforman a los pueblos y son factores preponderantes en su formación. La meseta armenia, donde el invierno dura ocho meses, exigió un esfuerzo permanente de sus habitantes. Esa misma naturaleza, que con sus refugios fué factor preponderante para

la existencia del pueblo, demandó del armenio un trabajo constante y abrumador.

Pero el pueblo, con voluntad indeclinable, pudo vencer a la naturaleza terrible, y entre sus montañas inexpugnables abrió paso a la civilización y a la cultura. La naturaleza y la tiranía, en singular alianza, intentaron detener sus nobles aspiraciones; pero el trabajo obstinado y la resistencia inquebrantable resultaron al fin vencedores. La naturaleza, con sus refugios, defendió al pueblo contra las tiranías, y el trabajo, con su impulso, lo condujo por sendas de progreso.

Y la nación no sucumbió, como sucumbieron y desaparecieron otros pueblos que en la antigüedad convivieron con ella, deslumbrando con su magnífica civilización. Y los pueblos de Occidente observaron siempre con simpatía, aunque sin prestarle una ayuda efectiva, a ese "pueblo de asiáticos europeizados".

EDITORIAL

Lila Minassian

LILA MINASSIAN CAMPEONA DE PING PONG DE IRAN

IRAN. (Especial). — Nuestra compatriota Lila Minassian, por novena vez, se clasificó campeona de primera categoría de ping pong de Irán.

Además, luego de participar en 1955 en los torneos de Pakistán y en 1956 en los de la India, conquistó por quinta vez el campeonato de Medio Oriente.

El público colmó el salón Centro Armenio en la fiesta del Cuarto Aniversario de la Revista "Navasart"

Garo Kalikian

Desde las primeras horas de la noche del sábado 22 de septiembre, numeroso público hizo irrupción en el salón Centro Armenio, a los efectos de asistir a la Gran Función y Baile, con motivo del cuarto aniversario de la revista "Navasart", organizado por su Cuerpo Administrativo y auspiciado por la Comisión Directiva de la U. G. Armenia.

A la entrada del salón, el público tuvo la oportunidad de gustar la decoración del hall, que estuvo a cargo de la Subcomisión de Damas y de Fiestas.

En efecto, es plausible la labor de dichas subcomisiones, que bajo la supervisión del Departamento Cultural y Social, en cada acto y en cada fiesta, brindan al público agradables sorpresas e innovaciones, en cuanto a decoración se refiera.

Alrededor de las 10 horas, comenzó el acto, haciendo uso de la palabra el señor Garo Shahinian, en nombre de la comisión organizadora.

El orador, luego de hacer una reseña de los cuatro años de ardua labor para el mantenimiento y mejoramiento de la revista, agradeció a todos los que han tenido participación en la misma.

A continuación, se puso en escena la famosa comedia en tres actos del escritor Krem Simon titulado 'Amerigahai Pesatzú'.

Figuraron en el reparto, Garó Kalikian en el papel de Dayí Garabed; Azniv Jederland, en de Saten (esposa de Garabed); Asdik Keleshian, en el de Oksen (socio de Garabed); Meliné Nazaretian, en el de Ankiné (hija de Garabed); Gregorio Dorumian, en el de Yarir (novio de Ankiné); y Mgrdich Sivrian, en el de Der Sarkis (el cura). Director, Garo Kalikian; Regiseur, Esteban Do kmetzian, y Apuntador, Zakar Anmahuni.

Garo Kalikian, Azniv Jederland y Asdik Kelechian que constituyen el famoso trio de la comedia armenia en el país, una vez más, estuvieron a la altura de sus inmejorables antecedentes.

Azniv Jederland

TORNEO ABIERTO POR EQUIPOS ENTRE INSTITUCIONES ARMENIOS

De acuerdo a la programación establecida oportunamente por el Departamento de Deportes de nuestra Institución, se dió comienzo el 19 de agosto de 1956, el Primer Torneo Abierto de Ajedrez por equipos entre entidades armenias.

En este torneo se puso en juego la Copa que lleva el nombre de nuestra Institución, donada gentilmente por el señor Artashes Sarkissian, vicepresidente de la U.G.A.

De acuerdo a la reglamentación del torneo, la Copa será adjudicada definitivamente a aquella Institución que haya obtenido el primer puesto durante dos años consecutivos o tres alternadas.

Los equipos estaban formados por cinco jugadores titulares y dos suplentes, y el número de equipos inscriptos fueron cuatro en total. Liga de Ajedrez, Círculo Social Gudina, Juventud Armenia de Flores y U.G.A. Como director del torneo fué nombrado el señor A. Ter Agopián, quien se desempeñó con mucho acierto y corrección en un puesto de tanta importancia y responsabilidad.

En lo que respecta a la posición final de este año, fué la siguiente:

1º Liga de Ajedrez	20½ puntos
2º U. G. A	20 "
3º Juv. Arm. Flores	10½ "
4º Circ. S. Gudina	9 "

Sin ninguna objeción, el equipo ganador de este año, se ha adjudicado

mercedamente la victoria, pues ha tenido mayor juego de conjunto que nuestro equipo representativo. Pero a pesar de ello, en los dos encuentros librados con la Liga de Ajedrez, nuestro equipo ha obtenido 5 ½ puntos contra 4 ½; lo que equivale a decir que está a la altura del campeón de este año; pues no ha defecionado contra este equipo, sino más bien contra otro; y esta defeción se ha debido en parte al nerviosismo y a la responsabilidad de los jugadores de nuestro equipo.

Pero de cualquier manera, el torneo se desarrolló con la mejor armonía y corrección, y se ha dado cumplimiento la finalidad del mismo, es decir el acrecentamiento de nuestras relaciones de nuestra colectividad.

Lleguen por intermedio de estas líneas nuestras sinceras felicitaciones al campeón de este año, como así también al equipo de nuestra Institución que dignamente lo ha escoltado. Nuestro agradecimiento a los equipos representativos de la Juventud Armenia de Flores y muy especialmente al Círculo Social Gudina, que con muy pocos elementos ha concurrido a este torneo, y le ha dado realce al mismo con su espíritu deportivo.

Esperamos que los "Maestros de Ajedrez" de nuestra Institución vayan superándose día a día para poder obtener el año próximo el título de campeón que este año se les ha escapado por sólo medio punto.

Meliné Nazaretian que la vimos por primera vez actuar, fué una revelación. Su soltura y la naturalidad de sus gestos fué más que suficiente para absorber la atención del público.

Gregorio Dorumian y Mgrdich Si-

vrian cumplieron una excelente labor.

Al finalizar el tercer y último acto de al comedia, comenzó la segunda parte del programa consistente en baile amenizado por la Jazz de Tony Cefaly y la Típica de Blassi.

NAVASART

DIARIO EN UNA REVISTA

CIRILO GIL VENCE A GARBIS ZAKARIAN

Garbis Zakarian

Una categórica victoria obtuvo el campeón argentino de peso medio mediano, Cirilo Gil, sobre el campeón de Turquía, y Medio Oriente, Garbis Zakarian, en el encuentro sostenido el día 22 de septiembre en el Luna Park con el concurso de una numerosa concurrencia, acusando los boxeadores los siguientes pesos: Gil, 66,100, y Zakarian, 67,400 kilogramos.

Los rivales en la primera vuelta se mostraron cautelosos, atacando recientemente Gil en la segunda, con fuertes impactos en la línea baja de su oponente.

El dominio del campeón argentino se manifestó en el tercero y cuarto

rounds, equilibrando las acicones en el quinto Zakarian. En la sexta ronda se hizo evidente que Gil estaba graduando la pelea a voluntad. Acciones imprecisas se produjeron en el séptimo y octavo rounds, y ya en el noveno Gil salió a definir el combate, logrando mediante violenta izquierda, dejar a su rival sin defensa, durante 6 segundos, parado contra las sogas. Recuperado éste, nuevamente fué al ataque Gil, volviendo el juez a contar 1 segundo al visitante, también en el borde del cuadrilátero.

En la última vuelta, se mostró la neta superioridad del campeón argentino, llegándose al final del encuentro con la victoria de Cirilo Gil.

Con esta primera pelea, no es posible juzgar la capacidad de Garbis Zakarian que llegó al país con inmejorables antecedentes. Hay que hacer notar que todavía no está adaptado al nuevo ambiente ni a la técnica argentina. Los resultados hubieran sido diferentes, si los organizadores del encuentro conviniere que esta pelea con el campeón argentino, fuera la última de la serie de dos o tres que sostendrá Zakarian en este país.

Sin embargo, tiene como virtud la buena voluntad y la predisposición para la lucha, ya que, cuando se siente tocado, lejos de rehuir, busca y lanza golpes, por lo general veloces.

UN EJEMPLO PARA NUESTROS JOVENES ASOCIADOS

Artin Kaprielian

La redacción de la revista "Navasart", con fecha 22 de agosto ppdo., recibió una nota del señor Artin Kaprielian, uno de los mejores y asiduos atletas que cuenta nuestra entidad. Además, en varias ocasiones formó parte de la Subcomisión de Atletismo.

Desde el lejano país del Norte, lugar en donde se encuentra establecido desde hace varios años, nos escribe solicitando su publicación en "Navasart".

Artin Kaprielian, que ha querido en vano crear una filial de la U.G.A.,

en Racine, Wiss. EE. UU., ha chocado con la indiferencia de sus conacionales y la apatía de la juventud.

Por eso, para ejemplo de los jóvenes asociados, publicamos la nota de Artin Kaprielian, para que sepan valorar el "harc" de la U. G. Armenia, como dice nuestro asociado.

Es verdad, que, solamente con la riqueza material no es posible muchas veces—, realizar obras de bien para nuestra colectividad. Pues como dice Artin Kaprielian en su nota, "a pesar de la riqueza material que muchísimos de ellos posee, no tienen hasta el presente lo que nosotros poseemos a pesar de las dificultades de toda índole". Por eso, la U. G. Armenia, trata de inculcar en las mentes y almas de sus jóvenes asociados la semilla de la riqueza espiritual y patriótica, para que unidos lo material y lo espiritual, puedan los jóvenes ser dignos hijos de un pueblo, que 30 siglos atrás fué la cuna de la civilización, de las ciencias, de las artes y de la nación que nos dió su nombre: Ser armenios.

CARTA DEL SOCIO ARTIN KAPRIELIAN

Racine, Wis. U.S.A., 22 agosto de 1956.

Estimados amigos y socios de la U. G. Armenia:

A todos aquellos que a través de varios años como asociado de la U.G.A. me brindaron su amistad y afecto, lleguen mis cordiales saludos desde este lejano país del norte.

Con nostalgia rememoro los gratos momentos dentro y fuera del club con quienes entienden que afecto, camaradería, colaboración y desinterés son virtudes que proporcionan un vivir sano y feliz. Además añoro la asidua práctica deportiva de los domingos que tantas satisfacciones me proporcionaba. Hasta el presente lo único que me es factible es natación recreativa en las cristalinas aguas del famoso lago Michigan de cuyas playas vivo a pocos pasos.

Estando aquí compruebo que los armenios en la Argentina son dignos del más cálido elogio, ya que los compatriotas residentes en los EE. UU en su mayoría han caído bajo las garras del materialismo y no han quedado en ellos ninguna de las cualidades que siempre han distinguido a los armenios.

También puedo apreciar lo que nuestro campo deportivo representa para la colectividad. Los ciento cincuenta mil armenios que residen en los EE. UU. a pesar de la riqueza material que muchísimos de ellos poseen, no tienen hasta el presente lo que nosotros poseemos a pesar de dificultades de toda índole. Por eso amigos y consocios, sepan también ustedes valorar el "harc" de nuestra institución y no escatimen esfuerzos por su progresivo engrandecimiento.

El tiempo y la distancia no podrán destruir el afecto que guardo hacia todos ustedes y Dios mediante llegará el día en que pueda estrecharlos en un fuerte abrazo.

Con esa esperanza me despido de ustedes.

Con afecto. Artín Kaprielian, 1115 Marquette St. Racine, Wis. U. S. A.

CONCURSO FOTOGRAFICO

Comprendido en el programa de la gran fiesta deportiva de Navasartian, que se realizará en el mes de noviembre, se ha organizado el primer concurso fotográfico para aficionados de este arte.

Las fotos deberán captar la fase deportiva de nuestra entidad y serán presentados en tamaño 18 por 24 cm.

Se han determinado valiosos pre-

mios para los ganadores. Las bases del concurso, reglamentación y lista de premios serán dados a conocer oportunamente.

Se invita a los aficionados, a poner desde ya sus máquinas en uso. Domingo tras domingo, podrán captar la acción de nuestros atletas, quienes gustosos accederán a colaborar con los interesados.

BASKET-BALL

La Subcomisión de Baské-ball invita a todos los socios infantiles y cadetes e inscribirse, a los efectos de formar los equipos de reserva, que en un futuro próximo, en los torneos oficiales de la Federación Argentina de Baské-ball, harán brillar el glorioso nombre de la U. G. Armenia.

Algo Fundamental Sobre Educación Física y Deportes

Vivimos en pleno auge de la educación física y del deporte; como una ola incontenible el imperativo de educar al músculo cuelva a todos en la palestra de las competiciones: niños, adolescentes, jóvenes y adultos se afanan por la gimnasia o procuran practicar deportes. Todos sin excepción piensan que el mejor antídoto contra la fatiga es el ejercicio. Estudian niños y adolescentes toda la semana, y sábado y domingo vuelan a desentumecer los músculos; trabajan jóvenes y adultos cinco días, y los dos restantes, al club. Casi nadie piensa hoy que esta costumbre no sea parte primordial de la más perfecta vida moderna. "Mens sana in corpore sano", y presurosos corren a buscar la ansiada salud corporal

Claro está, no cometeremos la torpeza de desaprobarnos de plano semejante actitud. El cuerpo como continente y conjunto estructural de todos los órganos exige un equilibrio, un desarrollo que lo habilite para vivir sin achaques prematuros. La educación física bien orientada, bien dirigida, ayuda en ese sentido.

Pero ¿basta que un médico, en base de un examen somático, indique la actividad más adecuada? ¿Basta con que concienzudamente apliquen todos los esfuerzos de una persona para lograr una perfecta forma física? Antes de responder veamos un pequeño problema de grandes alcances y a menudo desconocido o demasiado descuidado. ¿Son la fatiga física y la fatiga mental idénticas, esto es, se suman o simplemente

la aparición de una anaula a la otra? En otros términos, ¿cansando el músculo se descansa la mente y viceversa? La respuesta es unívoca, y aunque haya algún autor aislado que crea haber encontrado un matiz diferencial, la mayoría de las experiencias prueba que fatiga física y fatiga mental son dos aspectos de un mismo fenómeno. Cuando el individuo se cansa mentalmente, toda fatiga física que sobrevenga se sumará a ésta, la aumentará, y viceversa. No digamos nada de fatiga física más fatiga física, cuya agregación es conocida por todos.

Ahora bien, los estudiantes —claro está que si estudian— se fatigan en el aula; empleados y obreros, en el trabajo; y para descansar marchan de la escuela, del taller y la oficina directamente al gimnasio o al club. Planteadas así las cosas, no hay reposo, y la sumación de fatiga termina por disminuir la capacidad total del individuo.

Por supuesto, una persona fatigada no puede mantener una tensión de su psiquis y de su organismo elevada; pronto salen a relucir fallas producto del cansancio, sea éste de la mente o del músculo. De ambos, el rendimiento intelectual es el que más sufre; todo trabajo mental exige, por no ser automático, una gran atención voluntaria, y este tipo de atención es, justamente, el más azotado por la fatiga. De aquí que el rendimiento de los escolares ofrezca en tales casos bajas acentuadas, en directa relación con el desarrollo muscular.

Sería pueril pensar que el músculo se desarrolla a expensas del cerebro, pero es cierto que la fatiga aparece con mayores proyecciones en el punto más vulnerable; esto es, en aquel órgano que por ser sus funciones más complejas resultan de una delicadeza inusitada. Las funciones psíquicas quedan así sujetas a los altibajos orgánicos. Toda acumulación de fatiga las daña.

Planteada de esta manera la cuestión, cabe preguntarse si ejercicios físicos y deportes deben ser desechados. La respuesta no puede ni debe ser tajante; aquí como en muchos aspectos de la salud física y mental, debe haber un prudente término medio. Ejercicios y deportes practicados al aire libre constituyen una expansión necesaria, pero su exagerado cultivo, el deporte por el deporte mismo, la preparación para llegar a "campeón", se resuelven en última instancia en detri-

mento del equilibrio mental. Y tengamos bien en cuenta que equilibrio mental no significa aquí lo contrario de locura, de alienación, sino específica que la mente esté bien provista, bien amoblada de conocimientos, y en trenada para pensar acerca de las cosas de la vida y de nosotros mismos.

La reflexión exige ocio; por supuesto, el ocio sano, que no se identifica con la haraganería y que representa un retraimiento en la propia soledad para reencontrarse espiritualmente con uno mismo. Todo hombre debe ser acostumbrado desde pequeño a practicar unos minutos diarios de "retiro espiritual", de gimnasia anímica, y los resultados a obtener serán inconmensurables. ¿No encontramos en la mayoría de las neurosis que el fondo de las mismas se asienta sobre un desconocimiento de la propia realidad humana?

Practicar deportes representa psíquicamente proyectarse en la acción; refle-

PIELES

MODELOS

FINAS

REFORMAS

PELETERIA "PAPAZIAN"

SUIPACHA 942

T. E. 32-0705

BUENOS AIRES

xionar, proyectarse en el plano de las ideas. Lo primero beneficia al cuerpo y deja en el olvido la psiquis; lo segundo, el alma, pero descuidada lo corpóreo. Hallar, pues, un equilibrio es la finalidad de toda educación bien encauzada.

Cuando Juvenal, el poeta latino que murió en el año 125 a. C., escribió en una de sus sátiras *Orandum est ut sit mens saia in corpore sano*, significó que el hombre verdaderamente sagaz sólo pide al cielo la salud del alma juntamente con la del cuerpo. El correr del tiempo cambió de significado el *Mens sana*... y la versión corriente es que basta un cuerpo sano para que la mente sea sana. Craso error; se requieren ambos, y, por sobre todo, en los difíciles tiempos en que vivimos, tiempos de gran tensión psíquica y de

esfuerzo mental, deben cuidarse en primer lugar las delicadas estructuras nerviosas que nos elevan sobre las bestias.

Por ello propongámonos una inversión de términos; esto es, no llegar al equilibrio del espíritu por la salud del cuerpo conforme a la interpretación actual del *mens sana in corpore sano*, sino marchar por el camino contrario, o sea, alcanzar la salud del cuerpo a través del equilibrio del espíritu, asentando un nuevo y racional planteo que ponga en primer término la psiquis: *Corpus sanum in mente sana* —cuerpo sano en mente sana.

Sea éste el nuevo lema de todos los jóvenes, el lema heráldico de todas las instituciones deportivas, y se habrá dado un paso fundamental en la profilaxis de la inteligencia del equilibrio psico físico de las generaciones futuras.

“KARATEX”

A. KARAGOZLU e HIJOS

TINTORERIA, ESTAMPERIA Y TEJIDOS

Av. de los Constituyentes 7550

T. E. Prov. 72 - 3264

Villa Dihel — San Martín

Como Alimentarnos Cuando Estamos Enfermos

Si la importancia de la dieta es fundamental como ya hemos dicho para lograr un óptimo estado de nutrición, no lo es menos cuando por desgracia se contrae alguna enfermedad, la que generalmente suele romper el armónico equilibrio de que goza nuestro organismo, haciendo peligrar su vida.

Solamente con una alimentación correcta se consigue una excelente resistencia a las infecciones, tendiendo por tal causa a fortificar el organismo, consolidando sus defensas y propiciando por lo tanto una correcta producción de anticuerpos.

En todas las épocas este tema tuvo decididos partidarios como también muchos detractores, que no creyeron en la influencia que se podía ejercer con una alimentación correcta en el curso de la enfermedad, pero a medida que se fué conociendo el metabolismo íntimo de los tejidos con el valioso aporte de las investigaciones científicas, las que paulatinamente fueron demostrando que lo que los enfermos necesitaban, además de la terapéutica específica para cada enfermedad era un aporte mínimo indispensable de hidratos de carbono, proteínas, grasas minerales y vitaminas, elementos todos ellos presentes en los alimentos más accesibles. El manejo correcto de los mismos y su empleo adecuado a cada enfermedad se denomina dietoterapia, y su conocimiento es de tal importancia, que en la actualidad ocupa un primer plano en el tratamiento de cualquier afección.

Si la dieta es insuficiente, ya sea porque con su cantidad no se llega a

satisfacer las necesidades mínimas calóricas, o porque los elementos que la integran no son los indicados, peligra la normal evolución del enfermo, con la consiguiente amenaza de carencias múltiples.

Si se trata de enfermedades infecciosas de curso febril como lo son, por ejemplo: la escarlatina, el sarampión, gripe, diarreas infecciosas, meningitis, encefalitis, poliomielititis, o en enfermos quirúrgicos de urgencia, o sea todos aquellos que padezcan de un cuadro de esas características, no debe olvidarse nunca en primer término, mantener en equilibrio el balance del agua, que se encuentra bastante perturbado, sobre todo cuando aparecen: vómitos, sudores, diarreas, fiebre, etc., en estos casos se puede llegar a requerir hasta

Ahora *Mercurio*

"EL PORVENIR"

Presenta en su

"NUEVO ESTUCHE"

los famosos

HILOS Y SEDALINAS

Tomasito

VENTAS
UNICAMENTE
AL POR
MAYOR

M. Chebekoff e hijos
ARGUENAGA 417 - 00 3004

más de tres litros diarios, el resto de la dieta debe ser completada con azúcar (hidrato de carbono), que tienen la propiedad de eliminarse fácilmente del organismo en forma de anhídrido carbónico y agua, y tienen además la ventaja de no elevar la temperatura, como pasa con las proteínas y las grasas, por eso a estas últimas se las usará en cantidades más pequeñas, las que serán aumentadas paulatinamente a medida que vaya desapareciendo la temperatura y la tolerancia gástrica lo permita. Cuando no es posible utilizar la vía oral o bucal, porque el estado del enfermo no lo permite (vómitos, diarrea, coma), se lo alimenta mediante sueros azucarados, transfusiones de sangre, plasma o dietas por vía endovenosa que han sido científicamente preparadas y compuestas por: hidrolizados de aminoácidos, grasas emulsionadas, y azúcar, que pueden aportar de esa manera valores calóricos bastante elevados.

En las enfermedades cuya evolución no es tan aguda, como pasa con la des-

nutrición crónica, diabetes, raquitismo, hipertroidismo, úlceras, postoperatorio, etc., podemos manejarnos con más comodidad, ya que los requerimientos de cada caso en particular, se debe tener en cuenta en primer término a las proteínas, elemento éste de primera magnitud para la recuperación de cualquier proceso, y luego a los restantes en orden de importancia; además se puede contar con una gran variedad de regímenes buscando con ello una mejor aceptación y una tolerancia perfecta, hasta la total recuperación de su enfermedad. En los padecimientos del aparato digestivo, riñón, hígado y aparato digestivo, riñón, hígado y aparato circulatorio, se debe cuidar en particular, la mejoría del estado general se evidencia mediante una buena nutrición, que debe lograrse en cualquier forma para un beneficio exclusivo del enfermo y tranquilidad de todos los interesados por su salud.

Dr. Alejandro R. Pittaluga
Médico dietólogo del Instituto Nacional de Nutrición.

TERRA

— de —

GREGORIO TERTZAKIAN

TINTORERIA Y ESTAMPERIA DE SEDA,
RAYON Y ALGODON

LAPRIDA 1458

T. E. 791 - 8429 y 795 - 0044

Vicente López, F.C.N.G.B.M.

Quando Usted Entra Al Cuarto De Un Enfermo

Quando usted visita un enfermo, lo hace, evidentemente, guiado por el propósito humanitario de brindar a un amigo un rato de esparcimiento y el apoyo que representa un afecto sincero. Pero³ ¿conoce Ud. qué conducta debe adoptar frente a él para que su visita sea realmente una ayuda?

De esa conducta queremos hablar en esta nota. Los médicos y los practicantes y las enfermeras de los hospitales constatan a diario decenas de casos en los cuales la visita de un familiar, lejos de constituir un aliciente, cansa físicamente al enfermo, agota su tensión nerviosa y aumenta su fiebre. Ello se debe, en gran parte, al desconocimiento —por parte del visitante— de lo que realmente significa estar enfermo.

El enfermo o el convaleciente es un ser físico y emocionalmente distinto a la persona sana. Su ansiedad —cuando no su miedo— y la disminución de sus fuerzas, lo tornan sumamente susceptible; el paciente teme todavía por su salud y debido a la imposibilidad de caminar y de bastarse por sí mismo se ha vuelto dependiente de los demás como si fuese una criatura. Esto hace esa persona que hemos conocido con determinadas características hasta entonces adquiriera otras y que, en consecuencia, necesite de nosotros un trato diferente al que siempre le hemos brindado.

Un enfermo requiere, fundamentalmente, dos cosas: ser reconfortado espiritualmente y no cansarse por los excesos físicos a que lo haya obligado su visitante.

La Charlotte Memorial Hospital, de Charlotte, Carolina del Norte, ha establecido en un folleto titulado "Cuando usted entra al cuarto de un enfermo" tenga presente las siguientes reglas:

1. No hable constantemente de enfermedades: contribuya más bien a que el paciente olvide la suya.

2. No le mencione tratamientos distintos a los que el médico le ha prescrito. Cada facultativo tiene sus métodos y la mención de terapias diferentes puede crear en el ánimo del enfermo la duda acerca de si su médico lo atiende o no con acierto.

3. No entre al cuarto con una demostración exagerada de su buen humor porque el paciente —por contraste se sentirá más débil e indefenso. Tampoco, en el otro extremo, penetre con paso sigiloso, para no aumentar la idea de su gravedad. Condúzcase en forma natural.

Siéntese de modo que el paciente no deba dar vuelta la cabeza para verlo. Nunca se recline sobre el lecho del enfermo.

5. Si ya hay otro visitante, trate de ubicarse cerca de él para que el paciente no reciba voces de los dos lados y deba duplicar sus movimientos. Si hace un rato que está y llegan otras personas, retírese.

6. No permanezca en el cuarto del enfermo más de 15 ó 20 minutos.

7. Si no hay un familiar que se ocupe de él en ese momento, ofrézcase

para arreglar sus cobijas o alcanzarle lo que precise.

8. Si al retirarse usted el paciente quedara solo, cerciórese que tenga el timbre al alcance de su mano.

9. No llame nunca por teléfono si éste se encuentra en el cuarto del enfermo, y menos a horas inapropiadas.

10. Regale algo que pueda servir al paciente de entretenimiento. Si ha elegido flores, recuerde que el aroma no debes ser penetrante. Y para concluir, tenga en cuenta que hay muchas maneras de ayudar a un enfermo: hacer por él una diligencia, quedarse una tarde con sus niños, o cualquiera de esas atenciones que no son frecuentes y sí simples y eficaces.

* * *

Los niños son enfermos menos pacientes que los mayores, y por lo tanto requieren por parte de sus visitantes mucho más tacto y sentido de oportunidad. Si visitan a un niño enfermo o convaleciente, recuerde:

1. No lo visite con otros niños si la enfermedad es contagiosa.

2. No regale juguetes que no pueda usar mientras está en cama; no le regale "para después" sino para que se distraiga en el periodo en que más lo necesita.

3. Trate que sea un juego práctico: un rompecabeza, por ejemplo es de lo más inapropiado: los cubos o las diferentes piezas, al caerse una y mil veces al piso, lo obligarán a moverse o triplicarán el trabajo de la persona que lo cuida. Prefiera un libro de cuentos, o uno de esos juegos de ingenio para una sola persona. Un juego de damas o de ajedrez también resulta útil, porque siempre existe un mayor que quiere jugar como adversario.

4. No lo mime ni lo compadecida. No sólo se trata de una medida poco

pedagógica, si no que puede chocar con la conducta que adoptan los padres para que la enfermedad no se convierta en un motivo de desobediencia en el niño.

5. Trate de hacerle sentir que una enfermedad es un escollo por el que todos pasamos alguna vez y que usted lo considera un niño fuerte y valiente.

Para el enfermo, se trate ya de un niño o de una persona mayor, las visitas representan una conexión con el mundo de afuera. La única forma de lograr que esa conexión signifique un paso adelante en su curación y no un retroceso en la convalecencia es conservar en todo momento para él, una actitud de acercamiento dentro de un tono que esté de acuerdo con su sentir particular de enfermo y no con nuestra vitalidad de personas en goce de perfecta salud.

EN BARRACAS
¡TODO CONTRA LA LLUVIA!

SPORT
Sterling Club
MONTES DE OCA 985 T. E. 21-1123

CREDITOS en 5 meses

ESTAMP-COLOR

S. R. L.

Capital \$ 350.000 m/n.

TINTORERIA INDUSTRIAL Y ESTAMPERIA

Blanqueo - Teñido - Calandro - Apresto

Gral. Lavalle 2836 - 68

T. E. 740 - 2579

Juan B. Justo (F.C.N.G.B.M.)

"ANTEX ARGENTINA"

EDUARDO ATAMIAN

POPLINES

Larrea 667 - T. E. 48-5699

FABRICA DE TEJIDOS
DE ALGODON

TEXTIL

MURAD

de Miron Leonian

VICTORIA 701

Hurlingham F.C.N.G.S.M.

Doctor
ANTRANIK EURNEKIAN

Médico

Especialista en Nerviosas
Actualmente en los EE. UU.

ARENALES 2189 T. E. 84-6746

FOTO

A F O L O

ESTUDIO

CORDOBA 4671 T. E. 54-8147

Estudio Nersessian

ECONOMICO - CONTABLE - IMPOSITIVO
ASUNTOS JURIDICOS

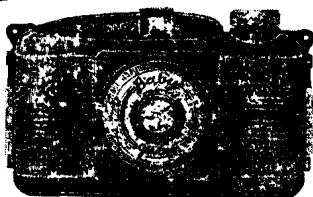
Florida 165
Gal. Gral. Güemes P. 3, of. 343-4

T. E. 71 - 7654

Rox Junior ★ ★ Baby

**La cámara
super
económica**

Que permite tomar
16 fotos 4 1/2 x 6, con
un rollo común 6-20

AL PRECIO DE UNA SIMPLE
CAMARA DE CAJON !

GEVAERT ARGENTINA S. A. de Productos Fotográficos
Bmd. MITRE 1906 - T. E. 48 - 9011 - BUENOS AIRES

ALBERT TRITSMANS, Director - Gerente General

ADHESION

DANUBIO S.A.

Teletera Armenia

SANTA FE 1560

T. E. 44 - 0275

TEX-TRICO

Soc. Resp. Ltda. - Capital \$ 800.000

FABRICANTES DE TEJIDOS

ENGOMADORA DE HILADO

Adminis. y Ventas
LARREA 557

T. E. 48 Pasco 8743
Buenos Aires

Stephano

EL CISNE

S.R.L.

Buenos Aires

Córdoba

« NAVASART »
REVISTA MENSUAL

ORGANO DE LA
U. G. ARMENIA DE C. FISICA
GALERIA GRAL. GOEMES
FLORIDA 165 Piso 6º

SUSCRIPCION

Ejemplar suelto	3.— Pesos
Anual	32.— Pesos
Exterior	3.— Dolares

AÑO 4 - Nº 40

SEPTIEMBRE DE 1956

BUENOS AIRES

ALFOMBRAS

SPARTA ATLANTIDA S. A.

INDUSTRIAL Y COMERCIAL

CORREO ARGENTINO CENTRAL (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5952
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 5431 A. R. @